

NÉPLIGET KERTTÖRTÉNETI TUDOMÁNYOS DOKUMENTÁCIÓ

II. KÖTET – MELLÉKLETEK

Megrendelő:

Budapest Főváros Önkormányzata

Megbízott:

Fekete Albert, okleveles tájépítésmérnök, PhD, DLA
szakértő történeti kertek szakterületen

Hauser Andrea, okleveles tájépítész-kertművész

Sárospataki Máté, okleveles tájépítésmérnök, PhD

Szakértők:

Szikra Éva, okleveles tájépítész mérnök, CSc
szakértő történeti kertek szakterületen

Szabó József, okleveles kertézmérnök
Green Mérnöki Iroda Kft.

Közreműködők:

Auerbach Dóra, Csernyava Lili, Foltin Fanni, Répás János Sándor
tájépítész-kertművész hallgatók

Budapest
2022. november-december

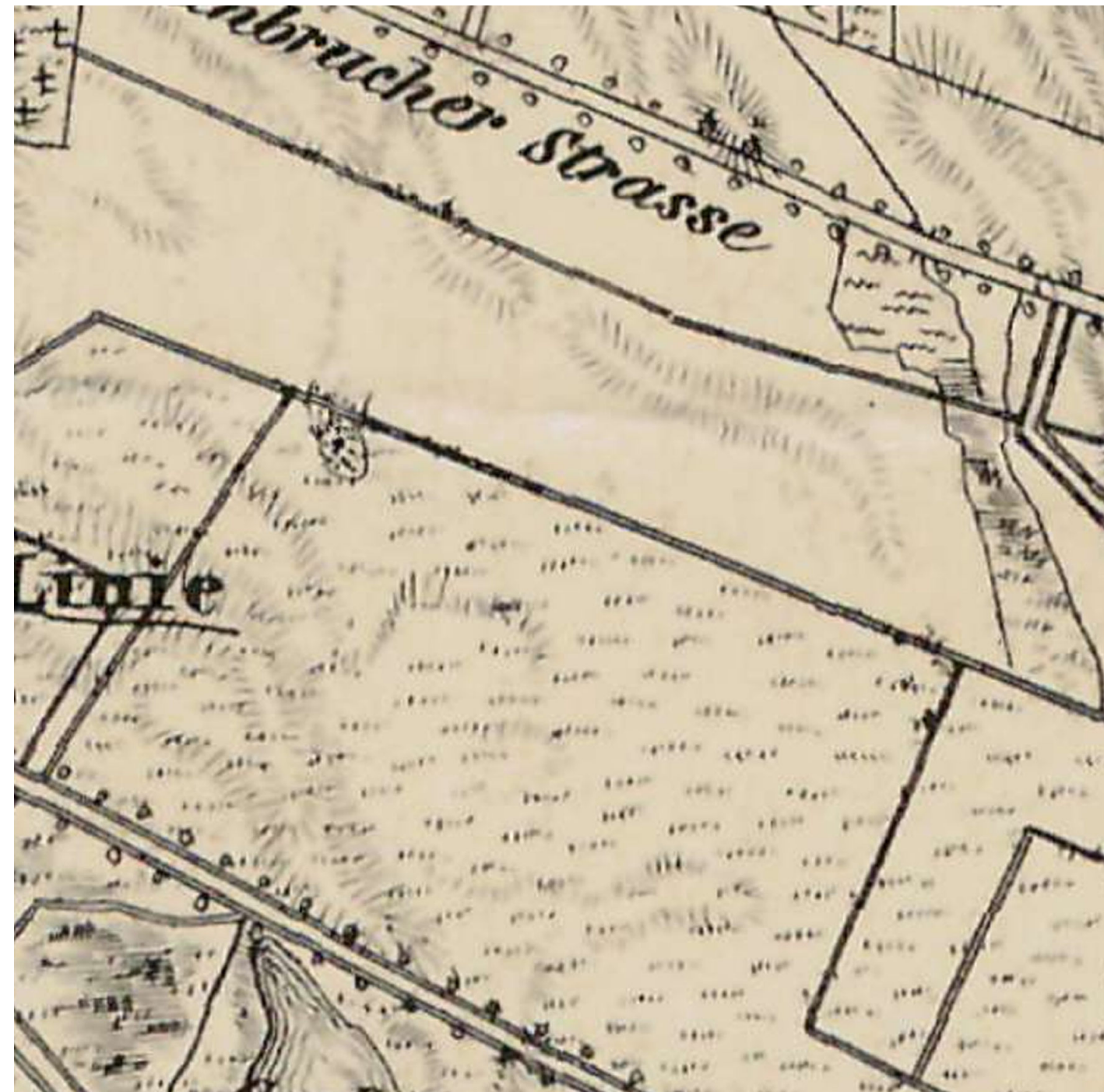
Mellékletek jegyzéke:

- 1/1. melléklet: Pest-Buda-Óbuda és tágabb környékének topográfiai térképe, 1852.
- 1/2. melléklet: Budapest kataszteri térképsorozata, 1867-72.
- 1/3. melléklet: Budapest méter rendszerű kataszteri jellegű térképe, 1878.
- 1/4. melléklet: Budapest közigazgatási térképsorozata, 1895.
- 1/5. melléklet: Ilsemann Keresztély: A Népliget kibővítési tervrajza, (fényképfelvétel a Kertészeti Lapok számára)
- 1/6. melléklet: Budapest belterületének és a külterület egy részének térképe, 1903.
- 1/7. melléklet: Budapest közigazgatási térképsorozata, 1908.
- 1/8. melléklet: Légifelvétel, 1928.
- 1/9. melléklet: Ráde Károly 1928-as terve a Népliget parkosítására
- 1/10. melléklet: Budapest közigazgatási térképsorozata, 1937.
- 1/11. melléklet: Légifelvétel a Népliget egy részéről, 1944.
- 1/12. melléklet: Légifelvétel, 1944.
- 1/13. melléklet: Topográfiai térkép, 1952.
- 1/14. melléklet: Topográfiai térkép, 1959.
- 1/15. melléklet: Topográfiai térkép, 1964.
- 1/16. melléklet: Légifelvétel, 1972.
- 1/17. melléklet: Topográfiai térkép, 1975.
- 1/18. melléklet: Légifelvétel, 1996.
- 1/19. melléklet: Topográfiai térkép, 1998.
- 1/20. melléklet: Ortofotó, 2000.
- 1/21. melléklet: Ortofotó, 2010.
- 1/22. melléklet: Google Earth, 2022.
- 2/1. melléklet: Történeti úthálózat vizsgálat I.
- 2/2. melléklet: Történeti úthálózat vizsgálat II.
- 2/3. melléklet: Történeti úthálózat vizsgálat III.
- 2/4. melléklet: Növényállomány borítottsága Ilsemann Keresztély tervén
- 2/5. melléklet: Növényállomány borítottsága Budapest belterületének és a külterület egy részének térképén, 1903.
- 2/6. melléklet: Növényállomány borítottsága 1928-as légifelvételen
- 2/7. melléklet: Növényállomány borítottsága Ráde Károly 1928-as tervén
- 2/8. melléklet: Növényállomány borítottsága az 1944-es légifelvételeken
- 2/9. melléklet: Növényállomány borítottsága az 1972-es légifelvételen
- 2/10. melléklet: Növényállomány borítottsága az 1996-os légifelvételen
- 2/11. melléklet: Növényállomány borítottsága 2022-es Google Earth felvételen
- 3/1. melléklet: A népligeti vízmű
- 3/2. melléklet: Ilenczfalvi Sárkány József- emlékkő
- 4/1. melléklet: A díszter
- 4/2. melléklet: Népliget 1913 körül
- 5/1. melléklet: A Népliget dísztere (fénykép aláírás: A Népliget nagy parterrének Buxus arabeszk dísze)
- 5/2. melléklet: Népliget díszterének környezete (fénykép aláírás: Részletek a Népligetből, Paulownia és Pyrus malus pendula, háttérben cserje és facsoportok)
- 6/1. melléklet: A Népliget egyik sétánya 1913-ban

- 6/2. melléklet: Népliget, Luczianovits Ferencz fiákermeister, háttérben Heinczel Mihály Nagyvendéglője
- 7/1. melléklet: A népligeti nagyvendéglő
- 7/2. melléklet: A népligeti nagyvendéglő (Szűts József nagyvendéglője)
- 8/1. melléklet: Az óriáskerék a Népligetben
- 8/2. melléklet: A Mutatványosok tere, képaláírás: „Világcsodák!”
- 8/3. melléklet: Mutatványosok téri első körhinta
- 9/1. melléklet: Koller Gáspár Néparénája a Mutatványosok terén
- 9/2. melléklet: Népligeti teniszpálya, sporttelep, 1906.
- 10/1. melléklet: Népligeti teniszpálya a hozzá kapcsolódó épülettel, 1905.
- 10/2. melléklet: Népligeti teniszpálya
- 11/1. melléklet: Halász-kút, Dunaiszky László szobrászművész 1862-ben leleplezett alkotása
- 11/2. melléklet: Oroszlános-kút, 1916.
- 11/3. melléklet: Halász-kút a népligeti sétányok találkozásánál
- 12/1. melléklet: Ifjított fűzfák a Népligetben 1914-ben
- 12/2. melléklet: A Népliget 1913-ban télen
- 13/1. melléklet: Grand Prix 1936-ban a Népligetben
- 13/2. melléklet: Budapesti Honvéd Sportegyesület Nemzetközi Gyorsasági Motorversenyének plakátja
- 13/3. melléklet: Pályaavató autóverseny a népligeti nagykörben – Túrakocsik Gyorsasági Európa-bajnoki futam
- 14/1. melléklet: Alakra nyírt fák a Népligetben 1932-ben
- 14/2. melléklet: Alakra nyírt fák a Népligetben 1938-ban
- 15/1. melléklet: KISOK pálya felavatási ünnepe 1937-ben
- 15/2. melléklet: Építők pálya 1955-ben
- 16/1. melléklet: Futópróbák a prototípus metrókocsikkal 1953-ban
- 16/2. melléklet: A próbapálya vázlatrajza
- 16/3. melléklet: Elrendezési rajz a próbapályáról és kiszolgálóegységeiről
- 17/1. melléklet: A szánkódomb kialakításakor a domb alatt elrejtett bontási hulladék, 1961.
- 17/2. melléklet: Lengyel légionisták emlékműve
- 18/1. melléklet: Tinódi Lantos Sebestyén szobra a díszterén
- 18/2. melléklet: Népliget részlete 1960-ban
- 19/1. melléklet: Zala megye ajándéka, a Göcsej dombormű a Centenárium parkban
- 19/2. melléklet: Tolna megye ajándéka, egy térfal a Centenárium parkban
- 20/1. melléklet: Nógrád megye ajándéka, egy csempézett szökőkút a Centenárium parkban
- 20/2. melléklet: Békés megye ajándéka, a Hármaskörös csobogó a Centenárium parkban
- 21/1. melléklet: Fejér megye ajándéka, mézskőoszlop a Centenárium parkban
- 21/2. melléklet: Baranya megye ajándéka, siklósi márvány obeliszk a Centenárium parkban
- 22/1. melléklet: Centenárium park megnyitása
- 22/2. melléklet: Centenárium park, medence
- 23/1. melléklet: A volt Nagyvendéglő romos épület részlete 1993-ban
- 23/2. melléklet: A 2003-ban a parkban elhelyezett háromszögletes jel
- 23/3. melléklet: Sétáló naprendszer
- 24/1. melléklet: A halász-kút a budapesti népligetben az egyik nagy körút mentén, 1908.
- 24/2. melléklet: A nagykörönd egy részlete a viztorony felől nézve, 1908.
- 25/1. melléklet: Erdőrészlet a Népligetben, 1908.
- 25/2. melléklet: A központi fasor a Népligetben

- 26/1. melléklet: A Tisztviselőtelep sporttelepe a Népligetben, háttérben a sporttelep épületével
- 26/2. melléklet: A tisztviselőtelepi főgimnázium a Népligetből nézve
- 27/1. melléklet: A Nagyvendéglő épülete, 1910.
- 27/2. melléklet: A Nagyvendéglő épülete, 1910.
28. melléklet: id. Pecz Ármin: A pesti Népkert terve, 1868.
29. melléklet: Ilsemann Keresztély: A Népliget kibővítési tervrajza
30. melléklet: Ráde Károly 1928-as terve a Népliget parkosítására
- 31/1. melléklet: A Mutatványos tér Budapest közigazgatási térképsorozatán, 1895.
- 31/2. melléklet: A Mutatványos tér Budapest kataszteri térképsorozatán, 1912.
32. melléklet: Népliget mutatványos telepének új rendezési helyszínrajza, 1929.
- 33/1. melléklet: A Népliget vázlatos rajza
- 33/2. melléklet: A Népliget 'ideálterve'
- 34/1. melléklet: Népliget környezetvédelmi és környezetfejlesztési tanulmányterve, 1990.
- 34/2. melléklet: Sz. kir. Pest város és környékének átnézeti térképe, 1868.
- 35/1. melléklet: Pest áttekintő szabályozási várostérképe, 1873.
- 35/2. melléklet: I. katonai felmérés, 1782-1785.
- 36/1. melléklet: II. katonai felmérés, 1819-1869.
- 36/2. melléklet: III. katonai felmérés, 1869-1887. (1:2500)
- 37/1. melléklet: Budapest topográfiai térképsorozata, 1882.
- 37/2. melléklet: III. katonai felmérés, 1869-1887. (1:75000)
- 38/1. melléklet: Budapest topográfiai térképsorozata utólagos bejegyzésekkel, 1912.
- 38/2. melléklet: IV. katonai felmérés, 1941.
- 39/1. melléklet: Légifelvétel, 1950.
- 39/2. melléklet: Légifelvétel, 1955.
- 40/1. melléklet: Légifelvétel, 1958.
- 40/2. melléklet: Műholdfelvétel, 1960.
- 41/1. melléklet: Légifelvétel, 1962.
- 41/2. melléklet: Légifelvétel, 1987.
42. melléklet: Jelenegi faállomány
43. melléklet: Jelenlegi, értékes faállomány
44. melléklet: Jelenlegi, invazív faállomány
45. melléklet: Védendő és bolygatható területek a parkban
46. melléklet: Értékleltárba felvett értékek térképi elhelyezkedése
47. melléklet: Értékleltár
- 48/1. melléklet: Az első Magyar Nagydíj 1936-ban a Népligetben megszervezett futamának pályanyomvonala.
- 48/2. melléklet: Fotó az első ízben megrendezésre kerülő Magyar Automobil Grand Prix alkalmából, 1936/1
- 48/3. melléklet: Fotó az első ízben megrendezésre kerülő Magyar Automobil Grand Prix alkalmából, 1936/2
- 49/1. melléklet: Fotó a Lengyel sétányról, a Vajda Péter utca felől, 1949
- 49/2. melléklet: Aszfaltos körsétány, kétoldalon murvaburkolatos gyalogúttal, 1960
- 49/3. melléklet: Aszfaltos körsétány, kétoldalon murvaburkolatos gyalogúttal, benne fasorokkal, 1960
- 50/1. melléklet: A terület feltöltése bontási törmelékkel. A háttérben a Könyves Kálmán körút - Vajda Péter utca sarkán álló Ganz irodaház, 1961/1
- 50/2. melléklet: A terület feltöltése bontási törmelékkel, 1961/2

1. melléklet: Térképek, légifelvétel és tervek (1/1 - 1/8. melléklet)

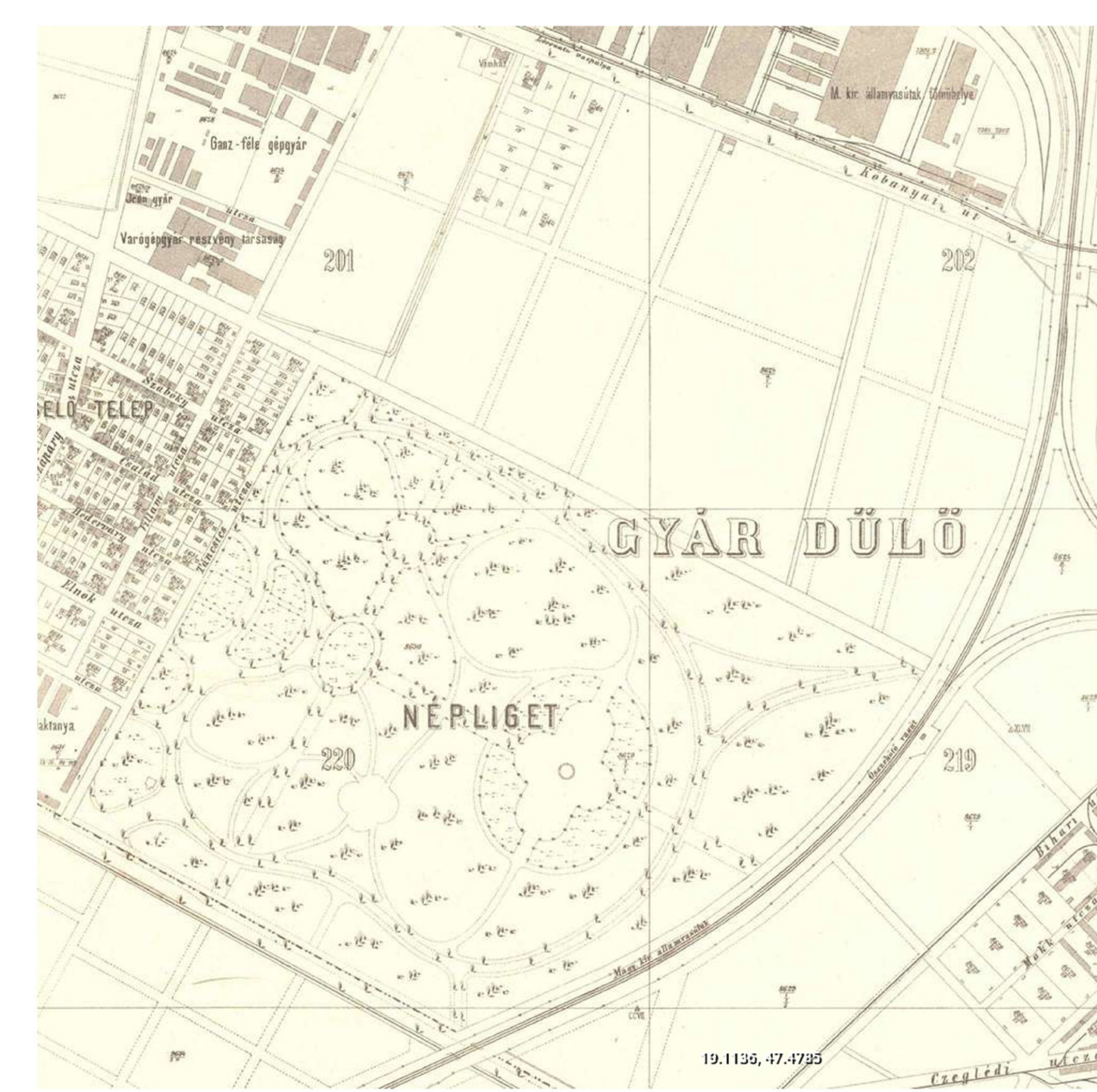
1/1. melléklet
Pest-Buda-Óbuda és tágabb környékének topográfiai térképe, 1852.
forrás: <https://maps.arcanum.com/hu>

1/2. melléklet
Budapest kataszteri térképsorozata, 1867-72.
forrás: <https://maps.arcanum.com/hu>

1/3. melléklet
Budapest méter rendszerű kataszteri jellegű térképe, 1878.
forrás: <https://maps.arcanum.com/hu>

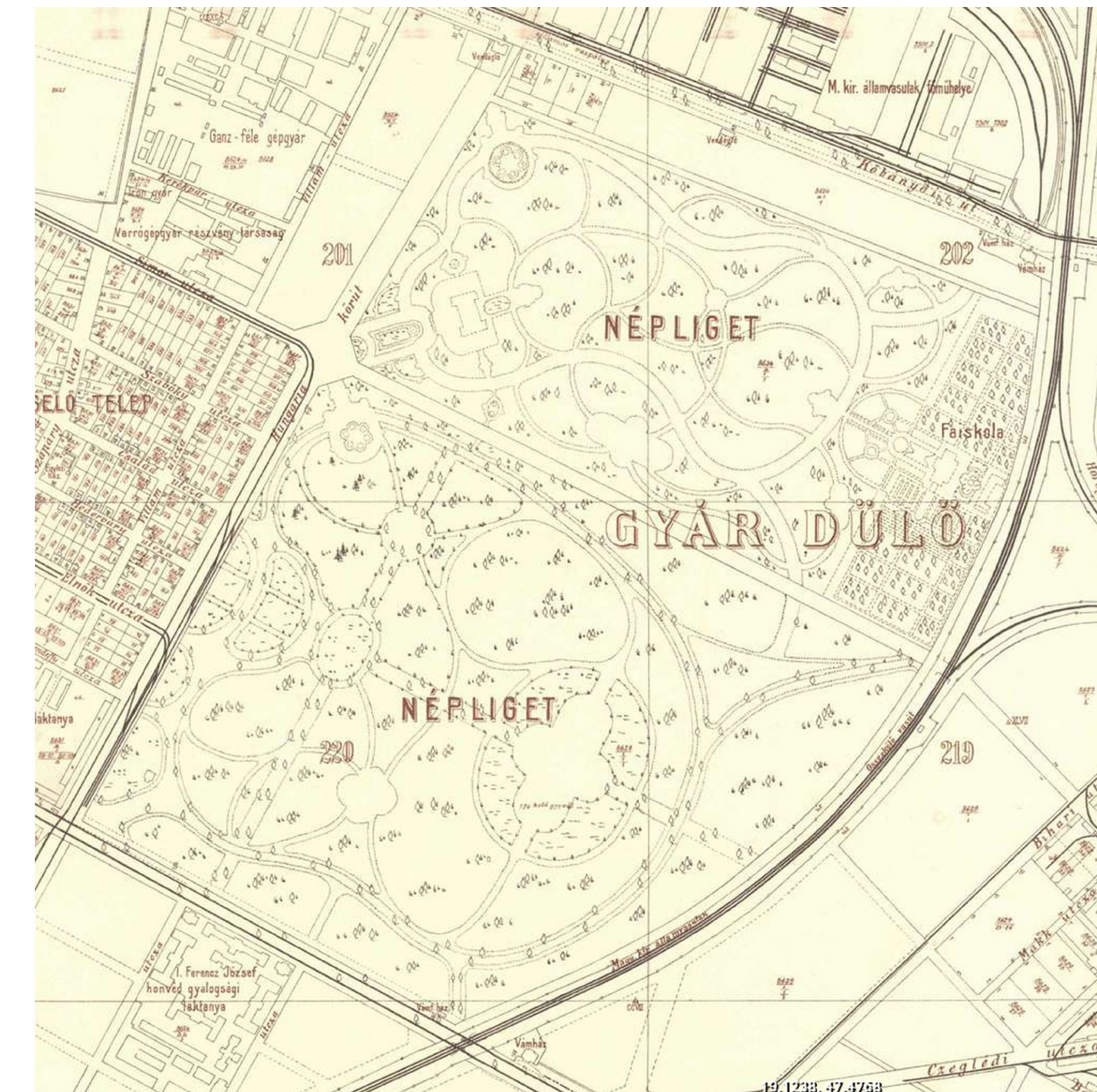
1/4. melléklet
Budapest közigazgatási térképsorozata, 1895.
forrás: BFL XV.16.e.251/145; FSZEK BT 214; Hadtört.TkTár G I h 1127; OSZK TM 740

1/5. melléklet
Ilsemann Keresztély: A Népliget kibővítési tervrajza (fényképfelvétel a Kertészeti Lapok számára), a terv saját fedvényezésével
forrás: *Kertészeti Lapok*, 1900, XV. évf. 4. sz. 93. p. (ADT)

1/6. melléklet
Budapest belterületének és a külterület egy részének térképe, 1903.
forrás: BFL XV.16.e.251/145; FSZEK BT 214; Hadtört.TkTár G I h 1127; OSZK TM 740

1/7. melléklet
Budapest közigazgatási térképsorozata, 1908.
forrás: BFL XV.16.e.251/37 1-65, hiányos, *Budapest térképeinek katalógusa* - 2619

1/8. melléklet
Légifelvétel 1928.
forrás: *Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Térképtár*, 1928 66506.

1. melléklet: Térképek és légifelvételek (1/9 - 1/16. melléklet)

1/9. melléklet
Ráde Károly 1928-as terve a Népliget parkosítására, terv saját fedvényezésével
forrás: Rapaics Raymund (é.n.): Régi magyar kertek. Bp. Unió Civilis Kft. IX. Tábla, 281. p.

1/10. melléklet
Budapest közigazgatási térképsorozata, 1937.
forrás: Hadtörténeti Intézet és Múzeum Térképtár, Gih 1274 45 (saját úthálózatszínezéssel kiegészítve)

1/11. melléklet
Légifelvétel 1944.
forrás: Hadtörténeti Intézet és Múzeum Térképtár, 1944 5062, 61873.

1/12. melléklet
Légifelvétel 1944 körül.
forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart tételszám: 11561

1/13. melléklet
Topográfiai térkép 1952.
forrás: Hadtörténeti Intézet és Múzeum Térképtár, 1952 L-034-015-C-a

1/14. melléklet
Topográfiai térkép 1959.
forrás: Hadtörténeti Intézet és Múzeum Térképtár, 1959 L-034-015-C-a

1/15. melléklet
Topográfiai térkép 1964.
forrás: Hadtörténeti Intézet és Múzeum Térképtár, 1964 L-034-015-C-a -002

1/16. melléklet
Légifelvétel 1972. (több légifelvétel saját összeillesztése)
forrás: geoshop.hu letöltési jelzet: 1972_0028_5085; 1972_0028_5086; 1972_0028_5183; 1972_0028_5184
1972_0028_5207

1. melléklet: Térképek és légifelvételek és tervek (1/17 - 1/22. melléklet)

1/17. melléklet
Topográfiai térkép 1975.
forrás: Hadtörténeli Intézet és Múzeum Térképtár, 1975 L-034-015-C-a

1/18. melléklet
Légifelvétel 1996. (több légifelvétel saját összeillesztése)
forrás: forrás: geoshop.hu letöltési jelzet: 1996_0029_0053; 1996_0029_0116; 1996_0029_0118; 1996_0029_0174; 1996_0029_0175; 1996_0029_0177 (légifelvételek saját fedvényezése)

1/19. melléklet
Topográfiai térkép 1998.
forrás: Hadtörténeli Intézet és Múzeum Térképtár, 65-412_EOTR_M10e_1998

1/20. melléklet
Ortofotó, 2000.
forrás: geoshop.hu, letöltött szelvények: 65-411, 65-412, letöltési idő: 2022. 11. 20.

1/21. melléklet
Ortofotó, 2010.
forrás: geoshop.hu, letöltött szelvények: 65-411, 65-412, letöltési idő: 2022. 11. 20.

1/22. melléklet
Google Earth felvétel, 2022
forrás: Google Earth

2. melléklet: Történelmi vizsgálatok

2/1. melléklet
Történelmi úthálózat vizsgálat. I.
forrás: saját készítésű ábra (alaptérkép forrása: Google Maps)

2/2. melléklet
Történelmi úthálózat vizsgálat. II.
forrás: saját készítésű ábra (alaptérkép forrása: Hadtörténelmi Intézet és Múzeum Térképtár, Gih 1274 45)

2/3. melléklet
Történelmi úthálózat vizsgálat. III.
forrás: saját készítésű ábra (alaptérkép: légifelvételek daját összeillesztése, fedvényezése,
légifelvétel szelvények forrása: geoshop.hu letöltési jelzet: 1972_0028_5085; 1972_0028_5086; 1972_0028_5183; 1972_0028_5184)

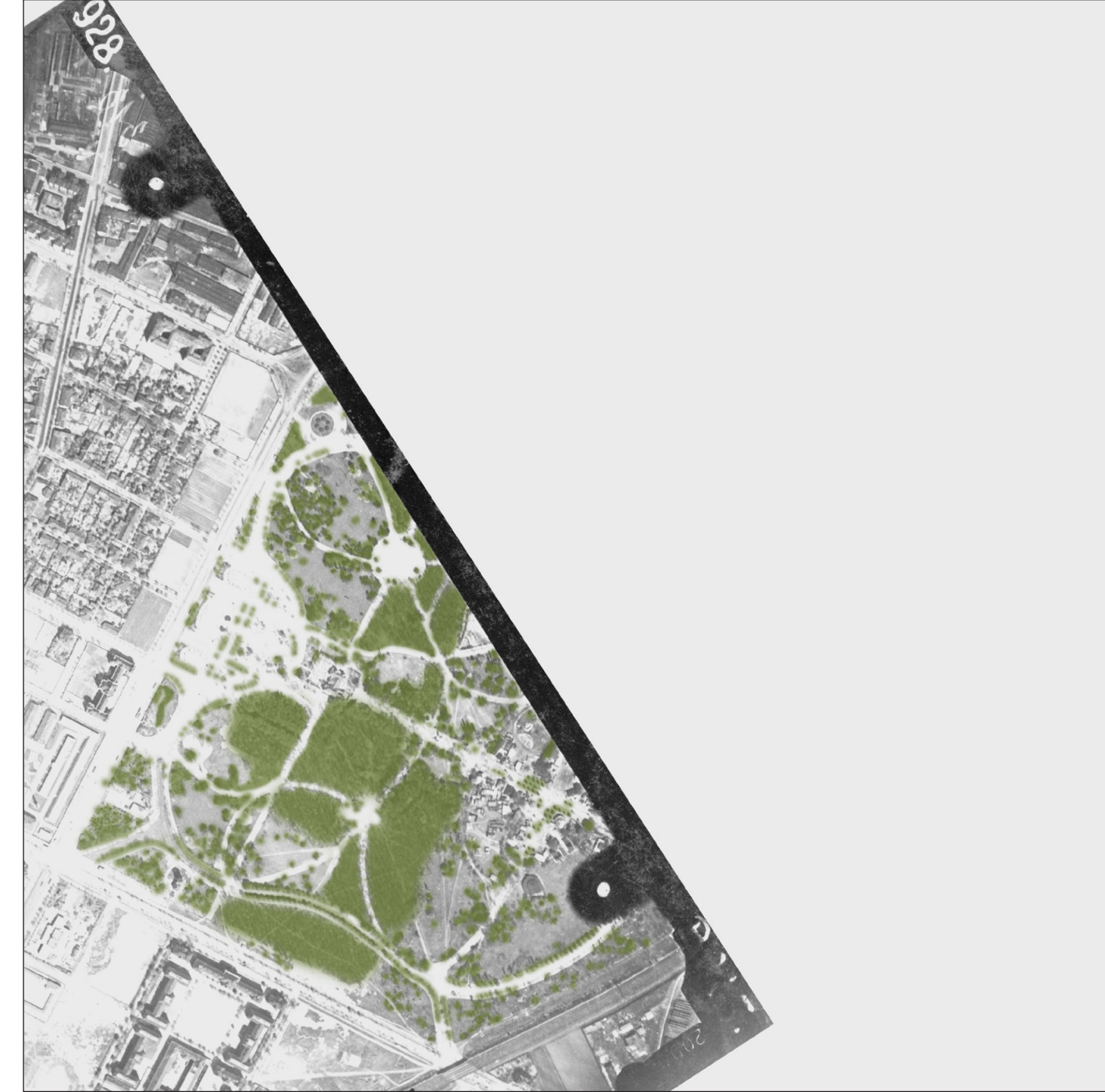
2. melléklet: Növényállomány változásának vizsgálata (2/4 - 2/11. melléklet)

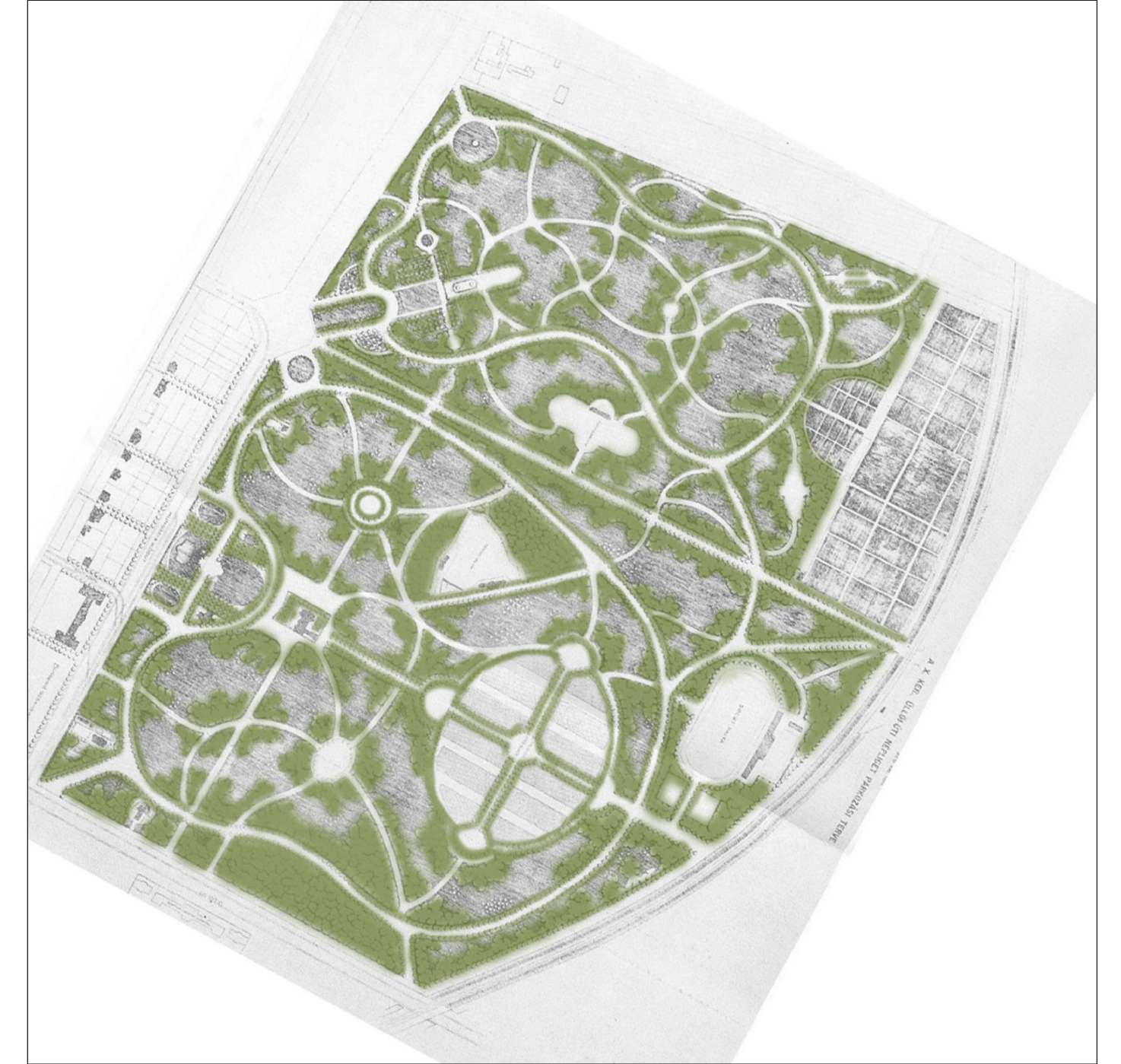
2/4. melléklet
Növényállomány borítottsága Ilseman Keresztély tervén
forrás: saját készítésű ábra, fedvényezve, felhasznált terv: Ilseman Keresztély: *A Népliget kibővítési tervrajza, Kertészeti Lapok, 1900, XV. évf. 4. sz. 93. p. (ADT)*

2/5. melléklet
Növényállomány borítottsága Budapest belterületének és a külterület egy részének térképén, 1903.
forrás: saját készítésű ábra, fedvényezve, felhasznált térkép: BFL XV.16.e.251/145; (ADT)

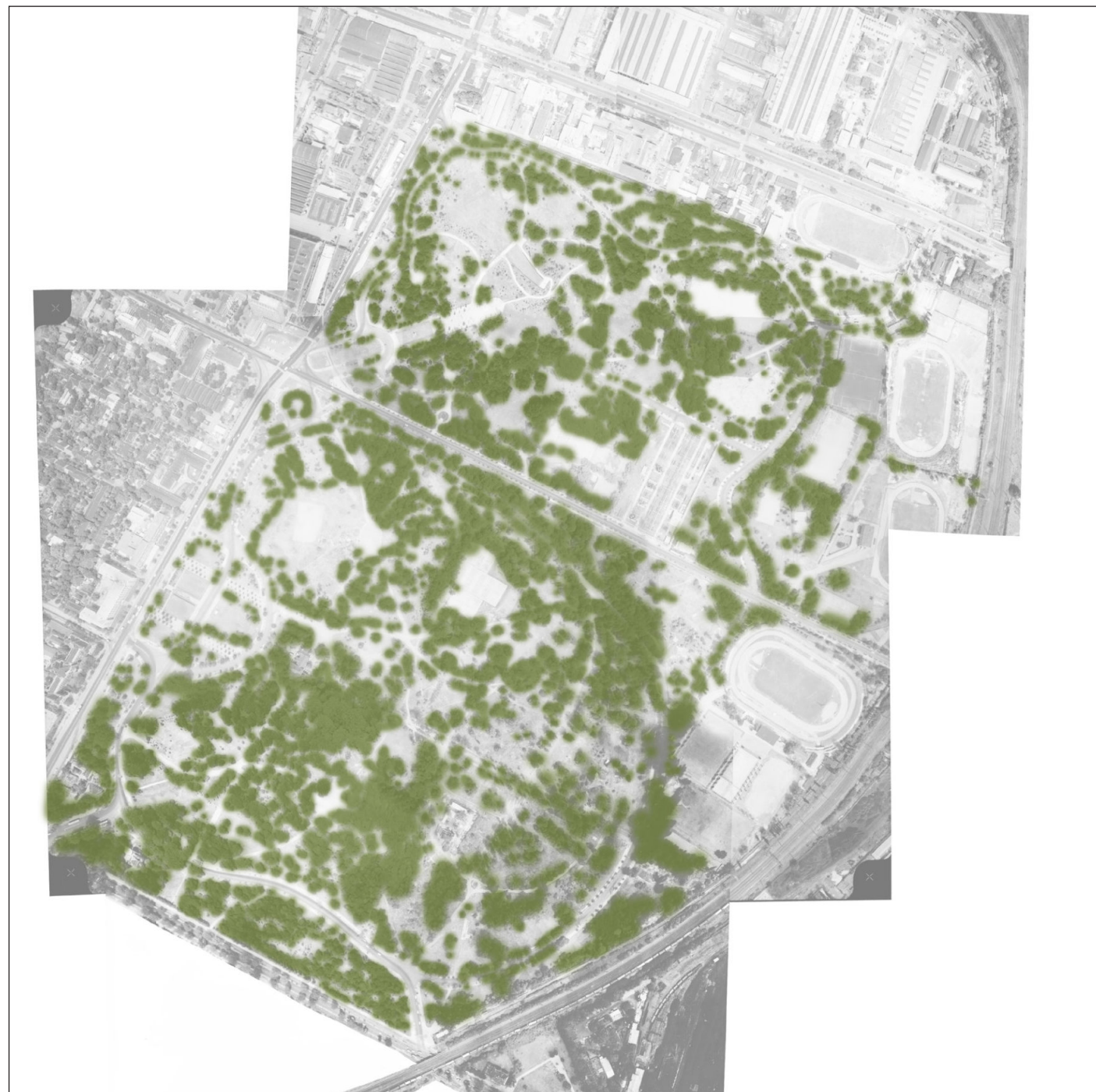
2/6. melléklet
Növényállomány borítottsága az 1928-as légifelvételen
forrás: saját készítésű ábra, fedvényezve, felhasznált légifelvétel: *Hadtörténeli Intézet és Múzeum, Térképtár, 1928 66506.*

2/7. melléklet
Növényállomány borítottsága Ráde Károly 1928-as tervén
forrás: saját készítésű ábra, fedvényezve, felhasznált forrás: *Rapács Raymund (é.n.): Régi magyar kertek. Bp. Unió Civilis Kft. IX. Tábla, 281.*

2/8. melléklet
Növényállomány borítottsága az 1944-es légifelvételeken
forrás: saját készítésű ábra, fedvényezve, egymásra vetítve, felhasznált légifelvételek: *Hadtörténeli Intézet és Múzeum Térképtár, 1944 5062, 61873, Darabanth Aukciósház, Axioart 11561. tétel, 1944 körül*

2/9. melléklet
Növényállomány borítottsága az 1972-es légifelvételen
forrás: saját készítésű ábra, légifelvételek összeillesztésével, fedvényezésével, felhasznált légifelvételek: *geoshop.hu letöltési jelzet: 1972_0028_5085; 1972_0028_5086; 1972_0028_5183; 1972_0028_5184 1972_0028_5207*

2/10. melléklet
Növényállomány borítottsága az 1996-os légifelvételen
forrás: saját készítésű ábra, légifelvételek összeillesztésével, fedvényezéssel, felhasznált légifelvételek: *geoshop.hu letöltési jelzet: 1996_0029_0053; 1996_0029_0116; 1996_0029_0118; 1996_0029_0174; 1996_0029_0175;*

2/11. melléklet
Növényállomány borítottsága 2022-es Google Earth felvételen
forrás: saját készítésű ábra, fedvényezve, felhasznált kép: *Google Earth, 2022*

3/1. melléklet

A népligeti vízmű. A vízmű előtt jól láthatóak a környezetében kialakított ágyások, cserjecsoportok és újonnan ültetett fák.

forrás: Fortepan / Budapest Főváros Levéltára. Levéltári jelzet: HU.BFL.XV.19.d.1.07.130

3/2. melléklet

Ilenczfalvy Sárkány József-emlékkő

forrás: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:J%C3%B3zsef_S%C3%A1rk%C3%A1ny_memorial_stone_in_People%27s_Park,_2016_K%C5%91b%C3%A1nya.jpg

letöltési idő: 2022. 08. 15.

4/1. melléklet

A díszter

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20252. tétel (képeslap) é. n.

letöltés ideje: 2022. 08. 04.

4/2. melléklet

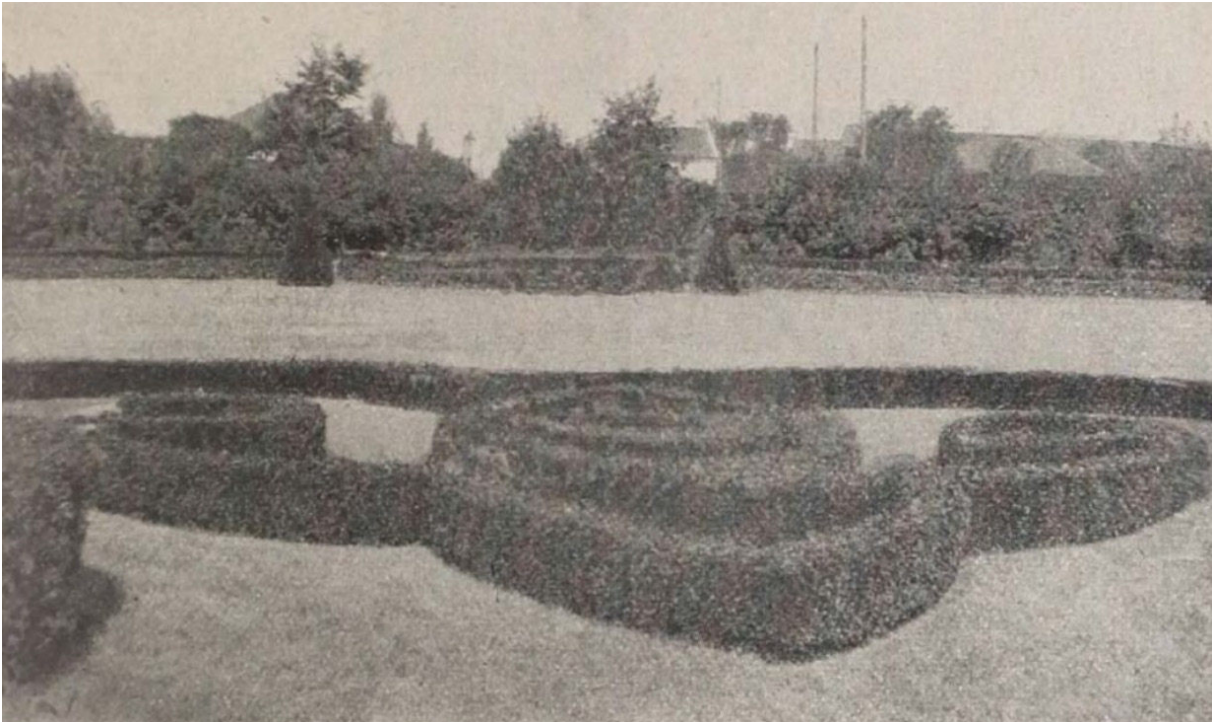
Népliget 1913 körül (valószínűleg a díszter környezetében készült,
háttérben virágzó orgonákkal)

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20573. tétel (képeslap) 1913. letöltés ideje: 2022. 08.

5/1. melléklet

A Népliget dísztere (fénykép aláírás: A Népliget nagy parterrének Buxus arabeszk dísze)
forrás: Blazsek Ágost (1909): Tájkertészet. Képek a Népligetből. Kertészeti Lapok 1910. XXV. évf. 2. sz. 123. p.

5/2. melléklet

Népliget díszterének környezete (fénykép aláírás: Részletek a Népligetből, Paulownia és Pyrus malus pendula, háttérben cserje és facsoportok)
forrás: Blazsek Ágost (1909): Tájkertészet. Képek a Népligetből. Kertészeti Lapok 1910. XXV. évf. 2. sz. 123. p.4.

6/1. melléklet

A Népliget egyik sétánya 1913-ban.

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20455. tétel (képeslap)

letöltés ideje: 2022. 08. 04.

6/2. melléklet

Népliget, Luczianovits Ferencz fiákermester, háttérben Heinczel Mihály Nagyvendéglője (népligeti nagyvendéglő)

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20252. tétel (képeslap) letöltés ideje: 2022. 08. 04.

7/1. melléklet

A népligeti nagyvendéglő

forrás: Magyar Nemzeti Digitális Archívum, tulajdonos: MKVM, leltári szám/regisztrációs szám: VF_42_033, VIP_28_a_E_A-N

7/2. melléklet

A népligeti nagyvendéglő (Szűts József nagyvendéglője)

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20293.tétel (képeslap) é. n.

8/1. melléklet

Az óriáskerék a Népligetben

forrás: https://zoldkalauz.hu/nepliget_e.n

letöltési idő: 2022. 08. 15.

8/2. melléklet

A Mutatványosok tere, képaláírás:

„Világcsodák!”

forrás: Digitális Képtárház DKA-103777,

forrás: OSZK MEK

8/3. melléklet

Mutatványosok téri első körhinta

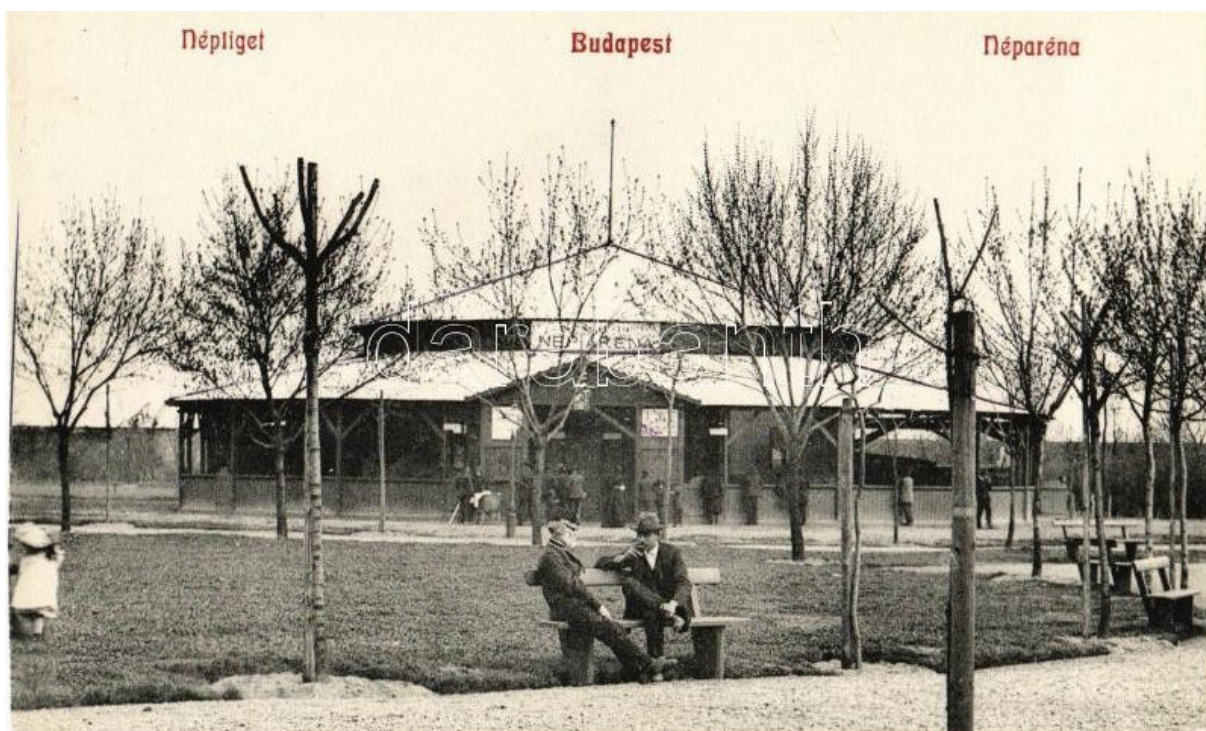
forrás: Darabanth Aukcióház, Axioart 20300. tétel é.n. (képeslap)

9/1. melléklet

Koller Gáspár Néparénája a Mutatványosok terén

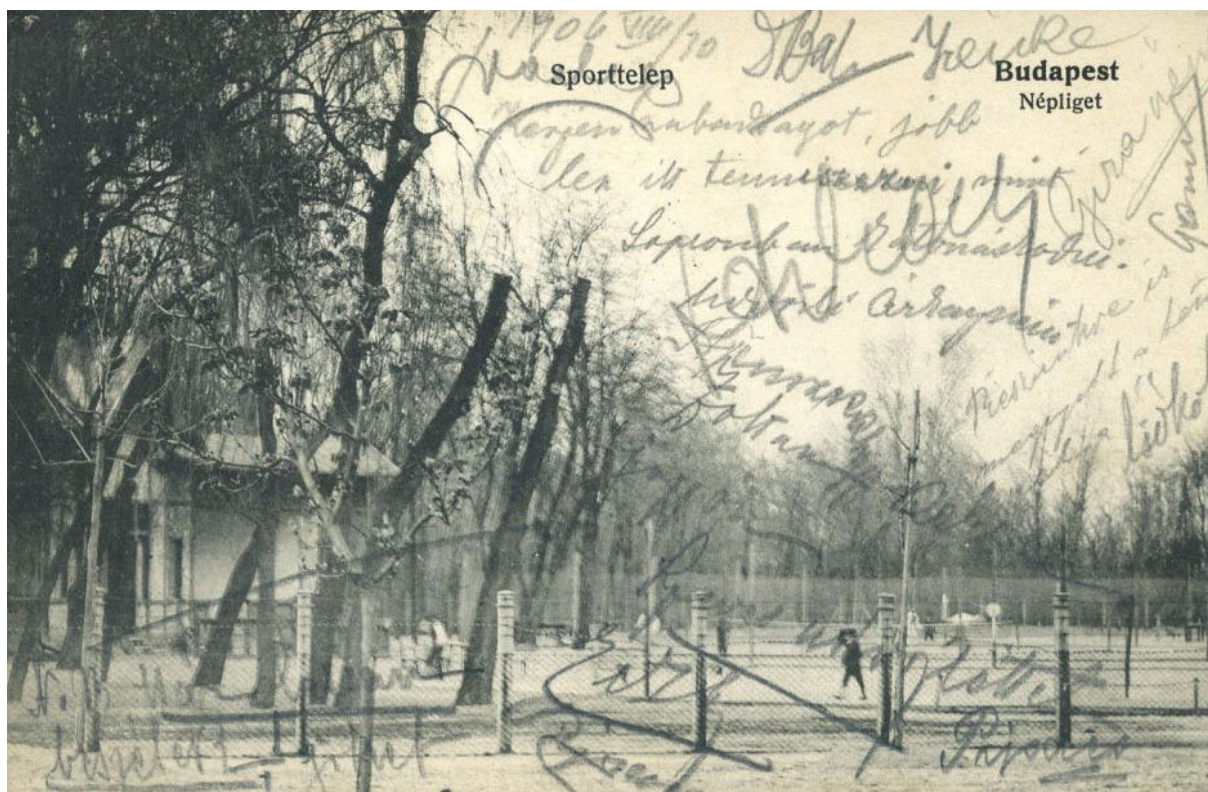
forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20428.tétel é.n. (képeslap)

9/2. melléklet

Népligeti teniszpálya, sporttelep

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 68982. tétel, 1906. (képeslap)

10/1. melléklet

Népligeti teniszpálya a hozzá kapcsolódó épülettel

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20419. tétel 1905. (képeslap)

10/2. melléklet

Népligeti teniszpálya

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20276. tétel, 1905. (képeslap)

11/1. melléklet

Halász-kút, Dunaiszky László

szobrászművész 1862-ben leleplezett alkotása

forrás: Fortepan, képszám: 173356,

adományozó: Ormos Imre Alapítvány

11/2. melléklet

Oroszlános-kút

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20419. tétel (fénykép) 1916.

letöltési idő: 2022. 08. 15.

11/3. melléklet

Halász-kút a népligeti sétányok találkozásánál

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20096. tétel (fénykép) 1916.

letöltési idő: 2022. 08. 04.

12/1. melléklet

Ifjított fűzfák a Népligetben 1914-ben

Räde Károly (1914): A nagyvárosi fasorokról. Különös tekintettel a fővárosi fasorokra. A természet 1920 XVI. évf. 11-12. sz. 124. p. (Räde Károlyné felvétele)

letöltési idő: 2022. 07. 21.

12/2. melléklet

A Népliget 1913-ban télen

forrás: Petrik Albert felvétele Élet, 1913. V. évf. 5. sz. 141. p.

TÉL A NÉPLIGETBEN

Petrik Albert fölvétele

13/1. melléklet

Grand Prix 1936-ban a Népligetben

forrás: https://hu.wikipedia.org/wiki/1936-os_magyar_nagy%C3%ADj_1936.

letöltés ideje: 2022. 08. 15.

13/2. melléklet

Budapesti Honvéd Sportegyesület
Nemzetközi Gyorsasági Motorversenyének
plakátja

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart
258. tétel (plakát), 1969.

13/3. melléklet

Pályaavató autóverseny a népligeti
nagykörben - Túrakocsik Gyorsasági
Európa Bajnoki futama

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 70.
tétel (plakát), 1966.

14/1. melléklet

Alakra nyírt fák a Népligetben 1932-ben

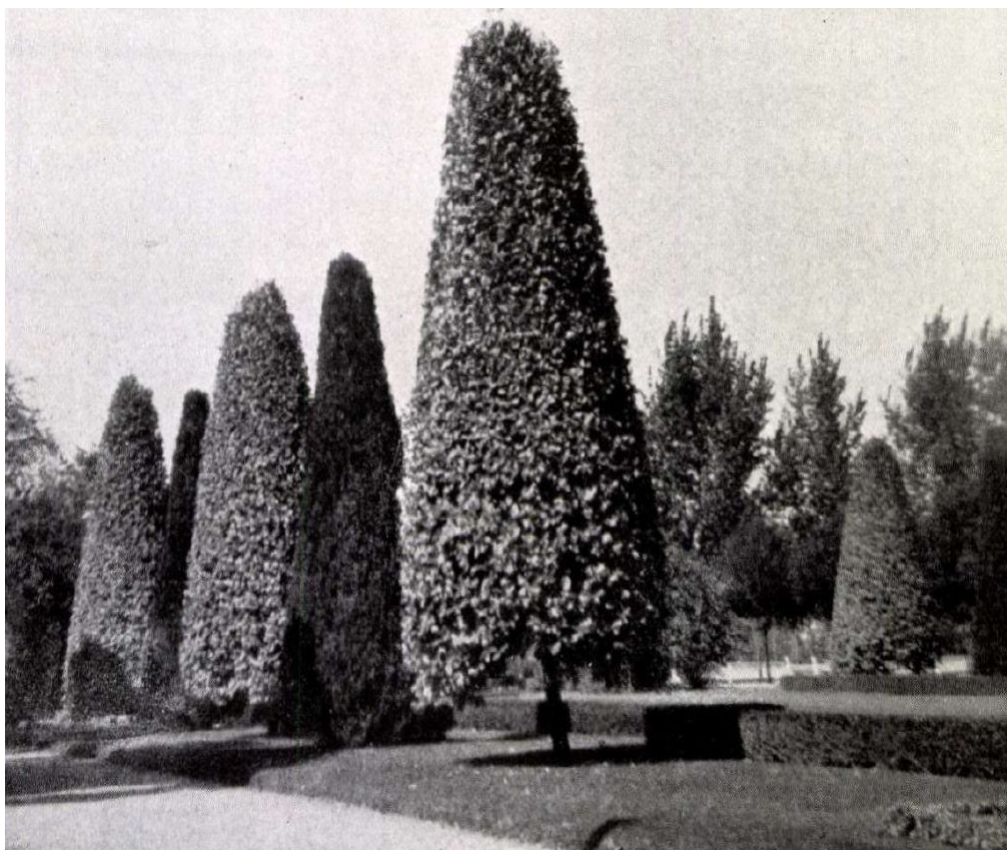
Dr. Moesz Gusztáv (1932): Budapest virágoskertjei, Természettudományi Közlöny, 1932. XXIV. évf. 961-962. füzet 355. p.

14/2. melléklet

Alakra nyírt fák a Népligetben 1938-ban

forrás: Rapics Rajmund (1938): Életfa A Természet, 1938. XXXIV. évf. 8. sz.

15/1. melléklet

KISOK pálya felavatási ünnepe 1937-ben

forrás: Fortepan képszám: 118669, 1937. adományozó: Uj Nemzedék napilap

letöltési idő: 2022. 08. 15.

15/2. melléklet

Építők pálya 1955-ben

forrás: Fortepan képszám: 199538, adományozó: Bauer Sándor

letöltési idő: 2022. 08. 15.

16/1. melléklet

16/1. melléklet

Futópróbák a prototípus metrókocsikkal
1953-ban

forrás: Fejér Balázs <https://villamosok.hu/balazs/bpvasut/ipvg/nepliget/index.html>

letöltési idő: 2022. 08. 15.

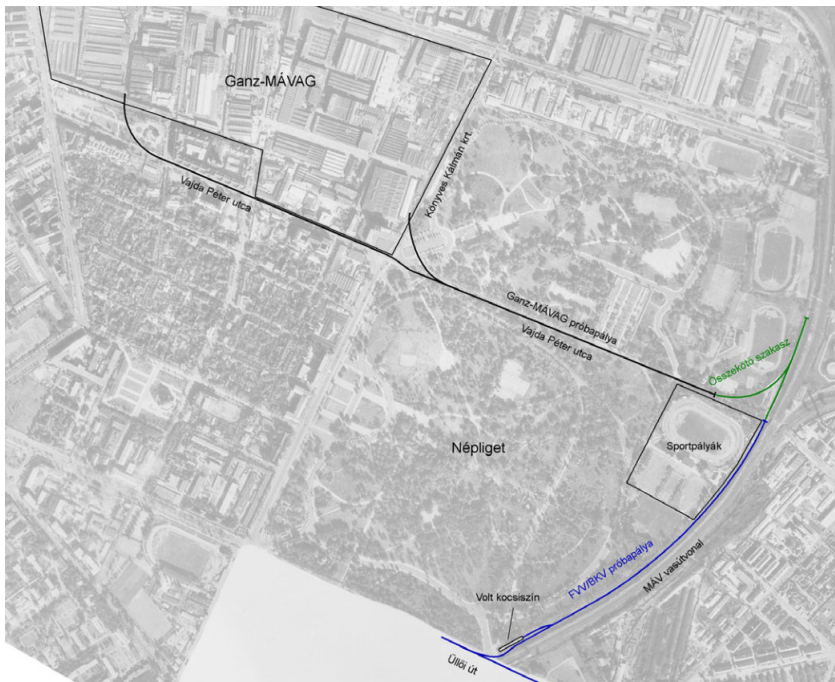
16/2. melléklet

A próbapálya vázlatrajza

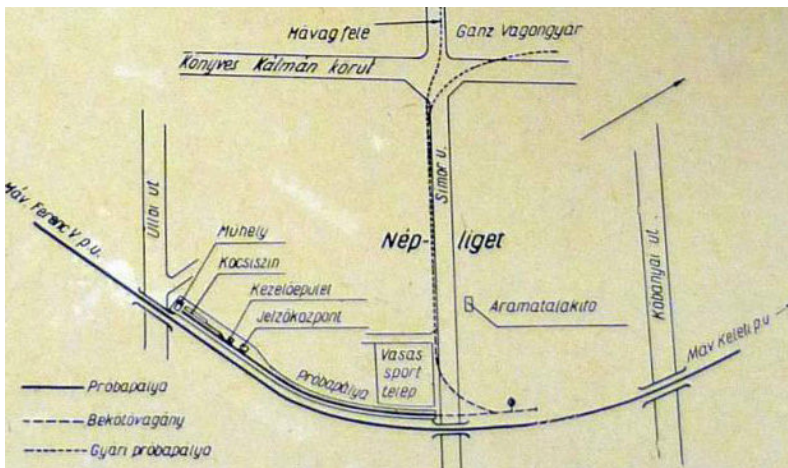
forrás: Fejér Balázs <https://villamosok.hu/balazs/bpvasut/ipvg/nepliget/index.html>

letöltési idő: 2022. 08. 15.

16/2. melléklet

16/3. melléklet

16/3. melléklet

Elrendezési rajz a
próbapályáról és
kiszolgálóegységeiről

forrás: Fejér Balázs <https://villamosok.hu/balazs/bpvasut/ipvg/nepliget/index.html>

letöltési idő: 2022. 08. 15.

17/1. melléklet

A szánkódomb kialakításakor a domb alatt elrejtett bontási hulladék

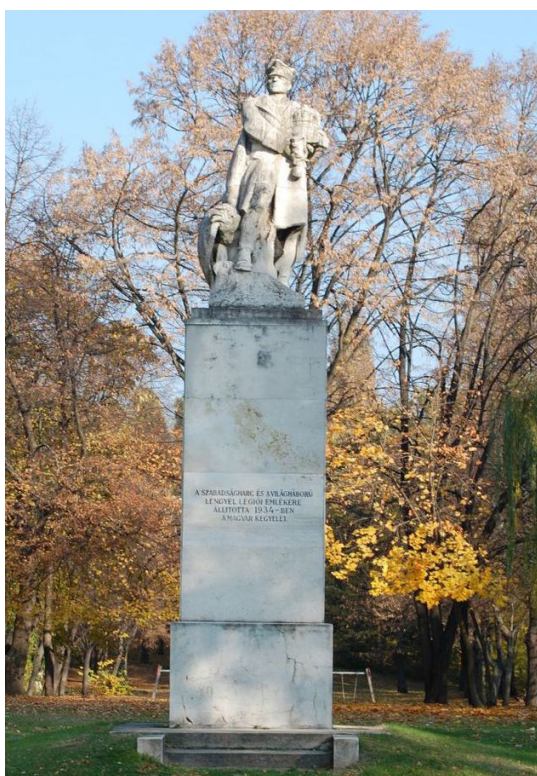
forrás: Fortepan/ Album 027, képszám: 148946, 1961. letöltési idő: 2022. 07. 21.

17/2. melléklet

Lengyel légionisták emlékműve

forrás: szerző fényképe

18/1. melléklet

Tinódi Lantos Sebestyén szobra a dísztéren

forrás: https://hu.m.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1jl:Tin%C3%B3di_Lantos_Sebesty%C3%A9n_szobra_Budapesten.JPG letöltési idő: 2022. 08. 15.

18/2. melléklet

Népliget részlete 1960-ban

forrás: Róna Tibor (1960): Budapesti kirándulólhelyek 272. p.

19/1. melléklet

Zala megye ajándéka, a Göcsej dombormű a Centenárium parkban

forrás: Fortepan képszám: 165059, 1973. adományozó: Herpay Gábor

letöltési idő: 2022. 08. 15.

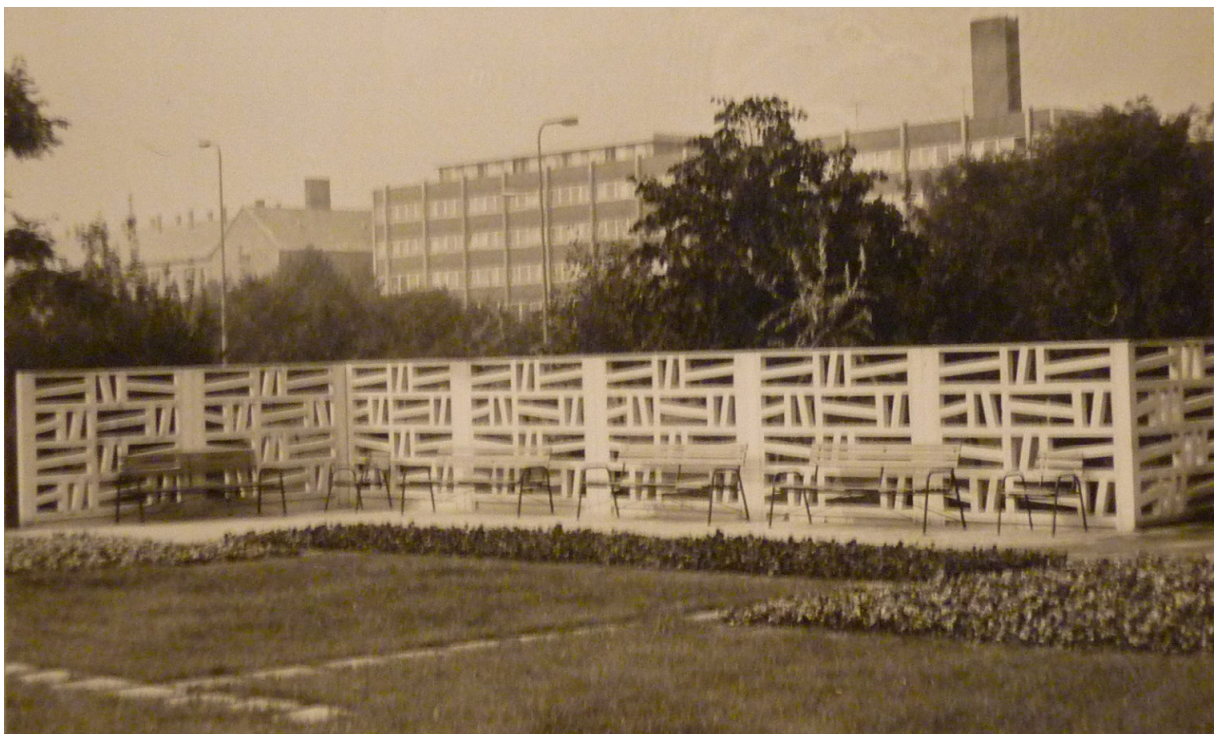

19/2. melléklet

Tolna megye ajándéka, egy térfal a Centenárium parkban

forrás: https://fovarosi.blog.hu/2013/10/15/szoborallitasi_hajra_a_centenarium_jegyeben

letöltési idő: 2022. 08. 17.

20/1. melléklet

Nógrád megye ajándéka, egy csempézett szökőkút a Centenáriumi parkban

forrás: https://fovarosi.blog.hu/2013/10/15/szoborallitasi_hajra_a_centenarium_jegyeben

letöltési idő: 2022. 08. 17.

20/2. melléklet

Békés megye ajándéka, a Hármas-Körös csobogó a Centenáriumi parkban

forrás: https://fovarosi.blog.hu/2013/10/15/szoborallitasi_hajra_a_centenarium_jegyeben

letöltési idő: 2022. 08. 17.

21/1. melléklet

Fejér megye ajándéka, mészkőoszlop
a Centenárium parkban

forrás: https://fovarosi.blog.hu/2013/10/15/szoborallitasi_hajra_a_centenarium_jegyeben

letöltési idő: 2022. 08. 17.

21/2. melléklet

Baranya megye ajándéka, siklósi márvány
obeliszk a Centenárium parkban

forrás: https://fovarosi.blog.hu/2013/10/15/szoborallitasi_hajra_a_centenarium_jegyeben

letöltési idő: 2022. 08. 17.

21/3. melléklet

Borsod-Abaúj-Zemplén megye ajándéka, dombormű a Centenárium parkban

forrás: https://fovarosi.blog.hu/2013/10/15/szoborallitasi_hajra_a_centenarium_jegyeben

letöltési idő: 2022. 08. 17.

22/1. melléklet

Centenárium park megnyitása

forrás:<https://zoldkalauz.hu/nepliget> letöltési idő: 2022. 08. 15.

22/2. melléklet

Centenárium park, medence

forrás:<https://zoldkalauz.hu/nepliget> letöltési idő: 2022. 08. 15.

23/1. melléklet

A volt Nagyvendéglő romos épület részlete 1993-ban

forrás: *Magyar Nemzeti Digitális Archívum* leltári/registrációs szám: VF_38_915_2, (fénykép) 1993.

letöltési idő: 2022. 08. 15.

23/2. melléklet

A 2003-ban a parkban elhelyezett háromszögletesi jel

forrás: <https://www.wikiwand.com/hu/N%C3%A9pliget>

23/3. melléklet

Sétáló naprendszer

forrás: <https://www.wikiwand.com/hu/N%C3%A9pliget>

letöltési idő: 2022. 08. 15.

24/1. melléklet

A Halász-kút a budapesti Népligetben az egyik nagy körút mentén
forrás: Kertészeti Lapok, 1908. XXIII. évf. 1. sz. 10. p.

24/2. melléklet

A nagykörönd egy részlete a viztorony felől nézve
forrás: Kertészeti Lapok, 1908. XXIII. évf. 1. sz. 10. p.

25/1. melléklet

Erdőrészlet a Népligetben

forrás: Kertészeti Lapok, 1908. XXIII. évf. 1. sz. 11. p.

25/2. melléklet

A központi fasor a Népligetben

forrás: Kertészeti Lapok, 1908. XXIII. évf. 1. sz. 11. p.

26/1. melléklet

A Tisztviselőtelep sporttelepe a Népligetben, háttérben a sporttelep épületével

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20350. tétel, (képeslap)

26/2. melléklet

A tisztviselőtelepi főgimnázium a Népligetből nézve. A kép az Óligetben készült a díszter környezetében.

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20472. tétel

27/1. melléklet

A Nagyvendéglő épülete, 1910.

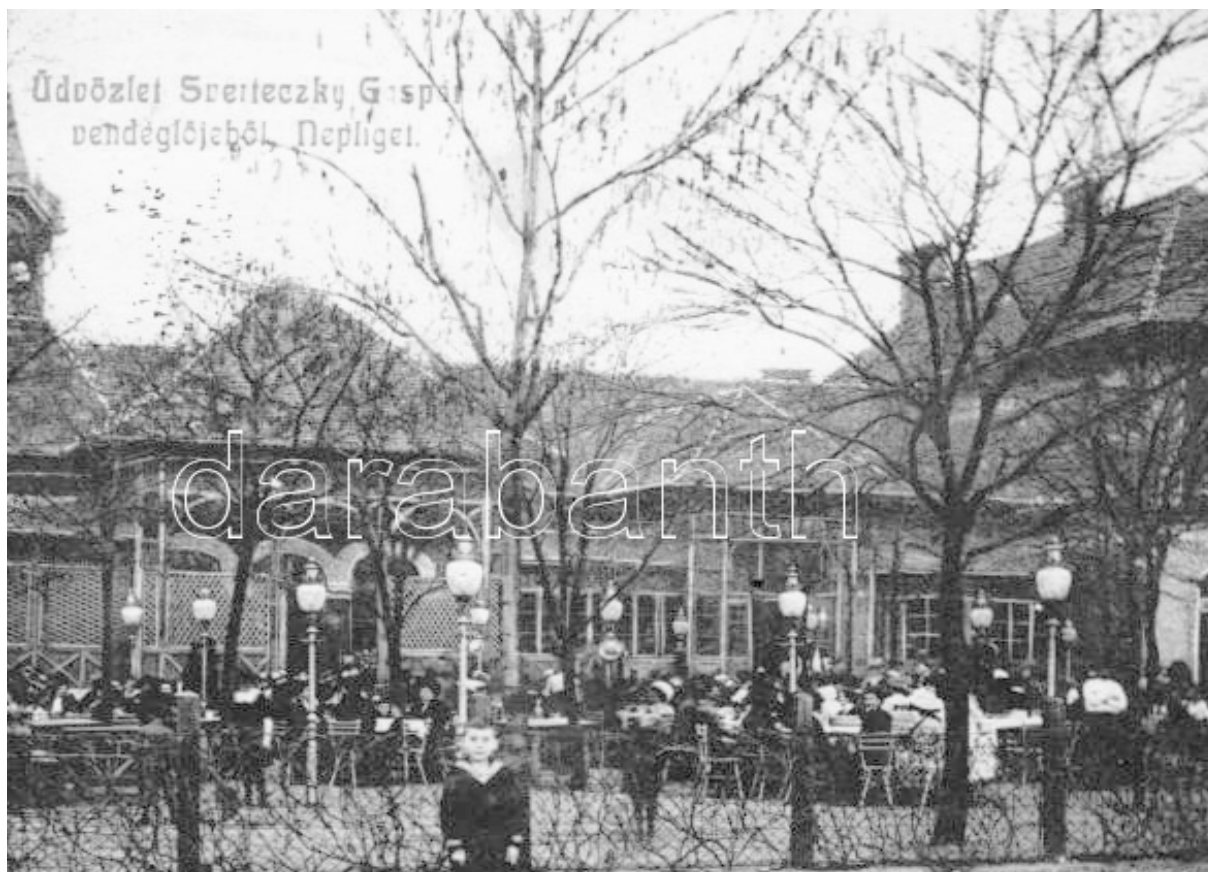
forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20409. tétel (képeslap)

27/2. melléklet

A Nagyvendéglő épülete, 1910.

forrás: Darabanth Aukciósház, Axioart 20410. tétel (képeslap)

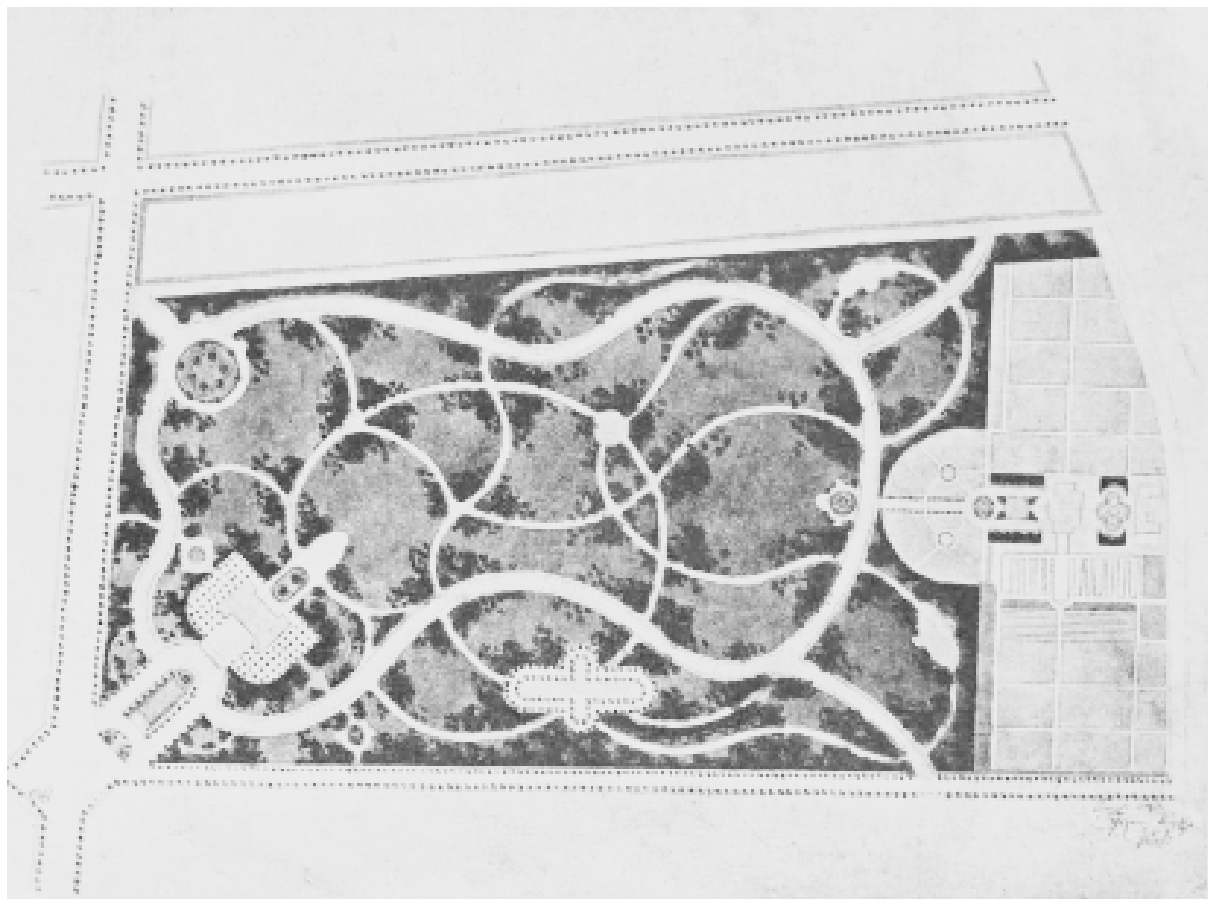
28. melléklet: id. Pecz Ármin: A pesti Népkert terve, 1868
forrás: BFL XV.16.b.226/99

29. melléklet

Ilsemann Keresztély: A Népliget kibővítési tervrajza,
(fényképfelvétel a Kertészeti Lapok számára)

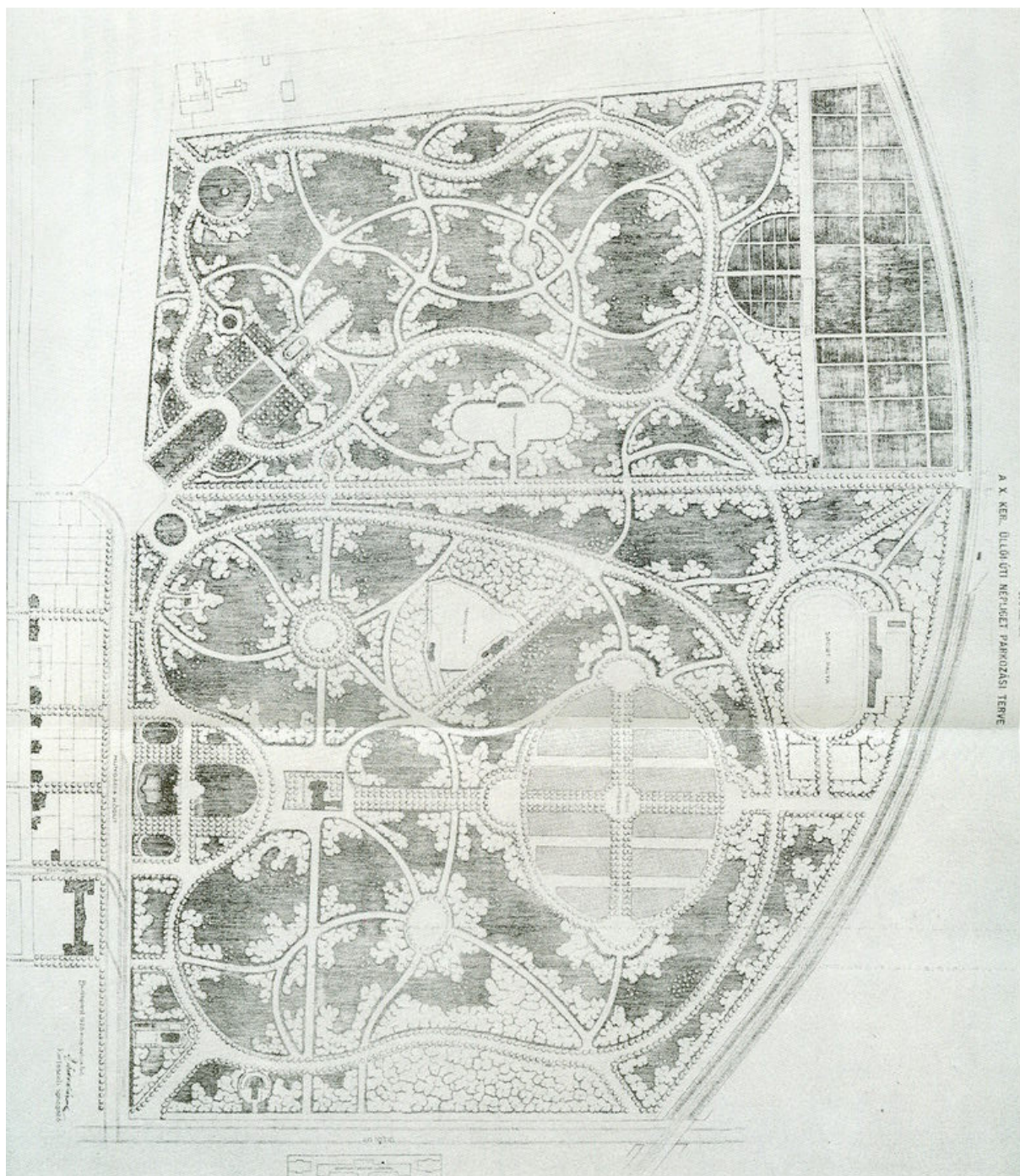
forrás: Kertészeti Lapok, 1900, XV. évf. 4. sz. 93. p. (ADT)

30. melléklet

Ráde Károly 1928-as terve a Népliget parkosítására

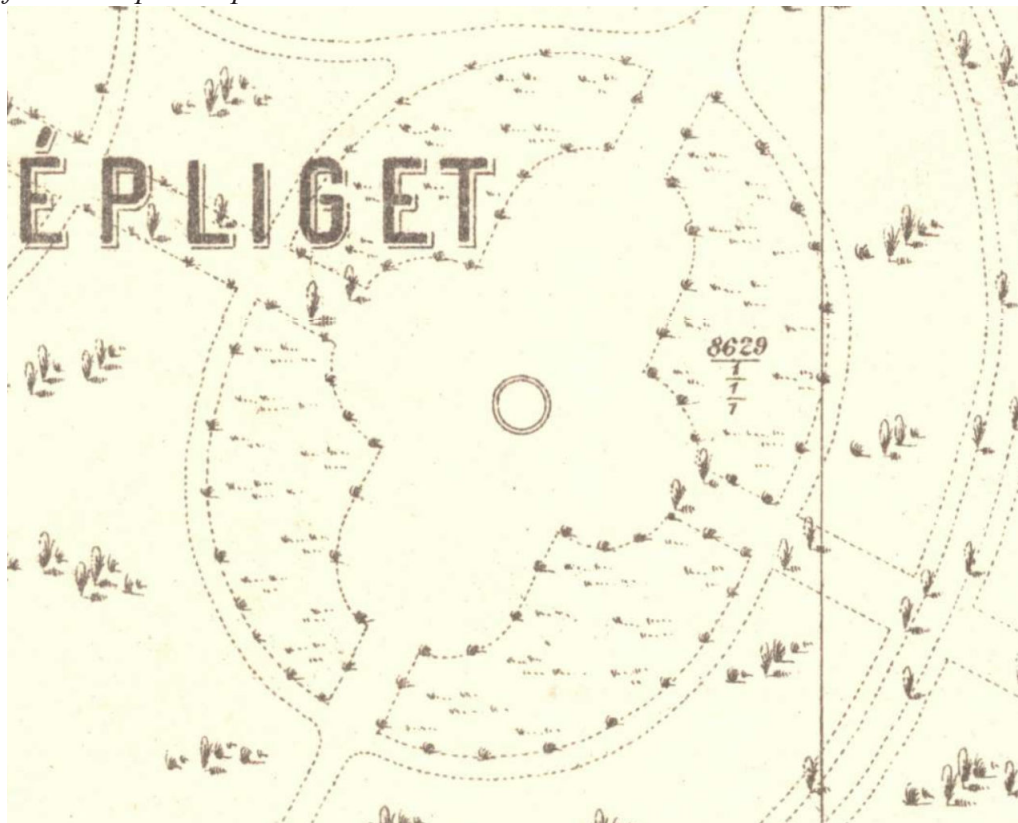
forrás: In: Rapaics Raymund (é.n.): Régi magyar kertek. Bp. Unió Civilis Kft. IX. Tábla, 281.

31/1. melléklet

A Mutatványos tér Budapest közigazgatási térképsorozatán, 1895.

forrás: <https://maps.arcanum.com/hu>

31/2. melléklet

A Mutatványos tér Budapest kataszteri térképsorozatán, 1912.

forrás: <https://maps.arcanum.com/hu>

32. melléklet

Népliget mutatványos telepének felmérése a 8629/1/1/1 hrsz telken.

Népliget mutatványos telepének új rendezési helyszínrajza, 1929, 1932

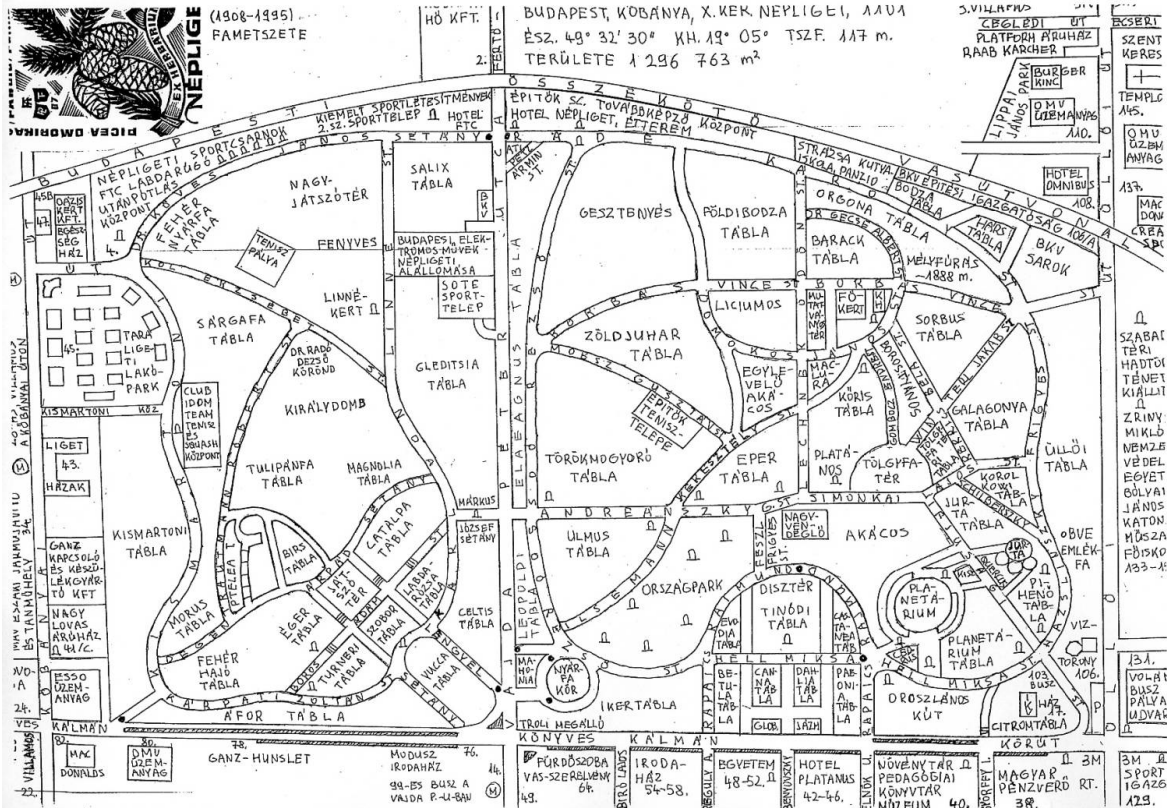
forrás: (BFL XV.17.d.323a/24 - tekercs)

33/1. melléklet

A Népliget vázlatos rajza

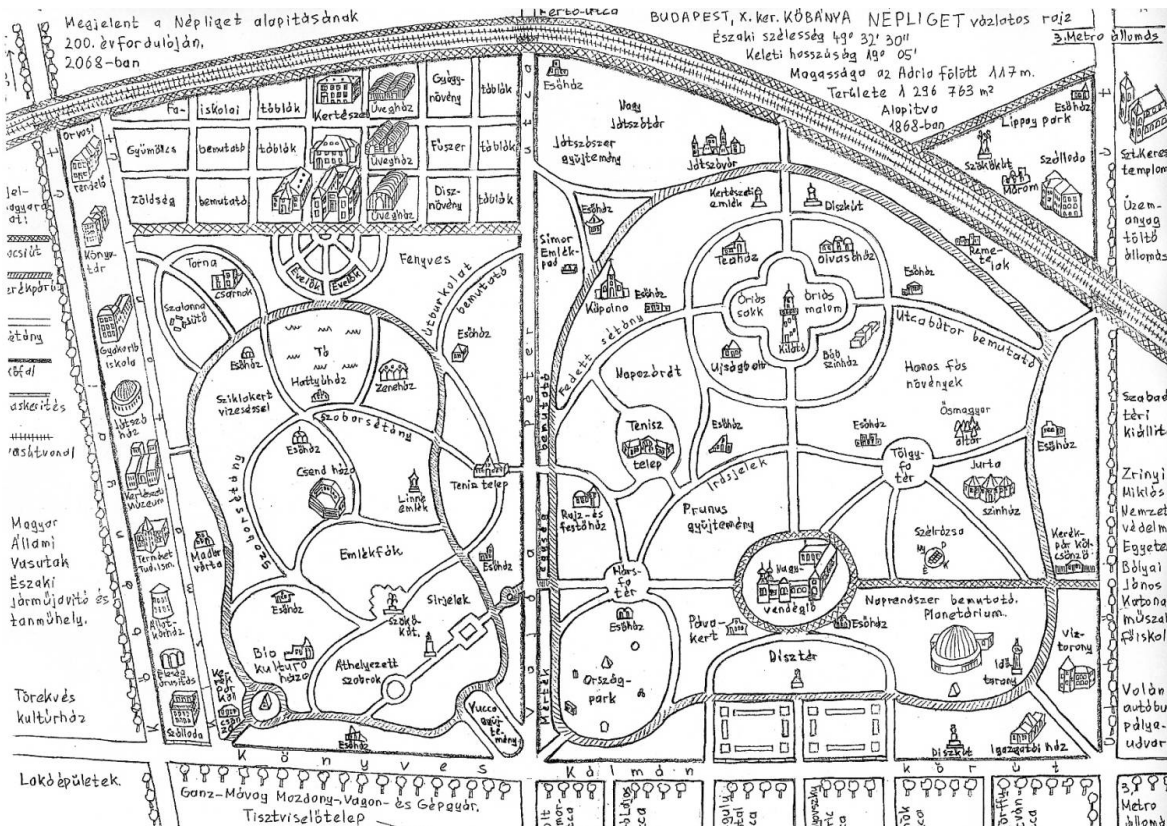
forrás: Pesti László - Tarjányi Ferenc (2011): Budapesti nagy parkok növényjegyzéke, (kézirat) 143. p.

33/2. melléklet

A Népliget, ideálterve

forrás: Pesti László - Tarjányi Ferenc (2011): Budapesti nagy parkok növényjegyzéke, (kézirat) 143. p.

34. melléklet

A Népliget környezetvédelmi és környezetfejlesztési tanulmányterve,
1990

35/1. melléklet

Pest áttekintő szabályozási várostérképe, 1873.

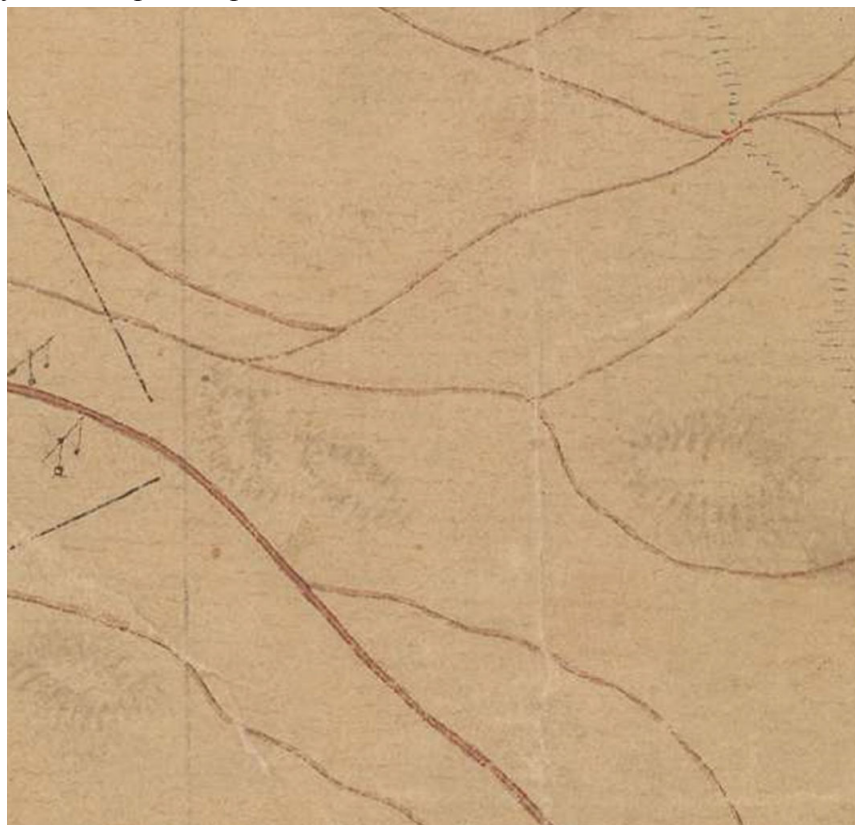
forrás: BFL XV.16.b.221/33 (Hungaricana)

35/2. melléklet

I. katonai felmérés, 1782-1785.

forrás: <https://maps.arcanum.com/hu>

36/1. melléklet

II. katonai felmérés, 1819-1869.

forrás: <https://maps.arcanum.com/hu>

36/2. melléklet

III. katonai felmérés, 1869-1887. (1:25000)

forrás: <https://maps.arcanum.com/hu>

37/1. melléklet

Budapest topográfiai térképsorozata, 1882.

forrás: BFL XV.16.e.251/24 (24.) (Hungaricana)

37/2. melléklet

III. katonai felmérés, 1869-1887. (1:75000)

<https://maps.arcanum.com/hu>

38/1. melléklet

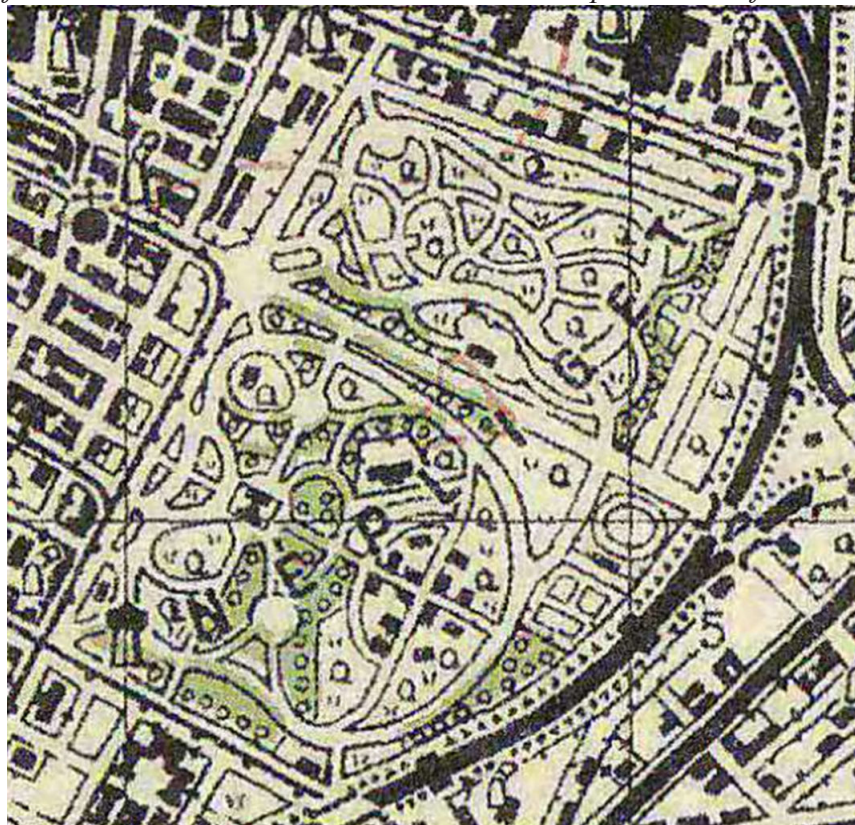
Budapest topográfiai térképsorozata utólagos bejegyzésekkel, 1912.
forrás: <https://maps.arcanum.com/hu>

38/2. melléklet

IV. katonai felmérés, 1941.

forrás: *Hadtörténeti Intézet és Múzeum Térképtár, 5062 2 f*

39/1. melléklet
Légifelvétel, 1950.

forrás: Hadtörténeti Intézet és Múzeum Térképtár, 31134_56-386

39/2. melléklet
Légifelvétel, 1955.

forrás: Hadtörténeti Intézet és Múzeum Térképtár, 31174_323-77;

40/1. melléklet

Légifelvétel, 1958.

forrás: Hadtörténeti Intézet és Múzeum Térképtár; 31212_592-53

40/2. melléklet

Műholdfelvétel, 1960.

forrás: <https://maps.arcanum.com/hu>

41/1. melléklet
Légifelvétel, 1962.

forrás: Hadtörténeti Intézet és Múzeum Térképtár, 31227_971-1878

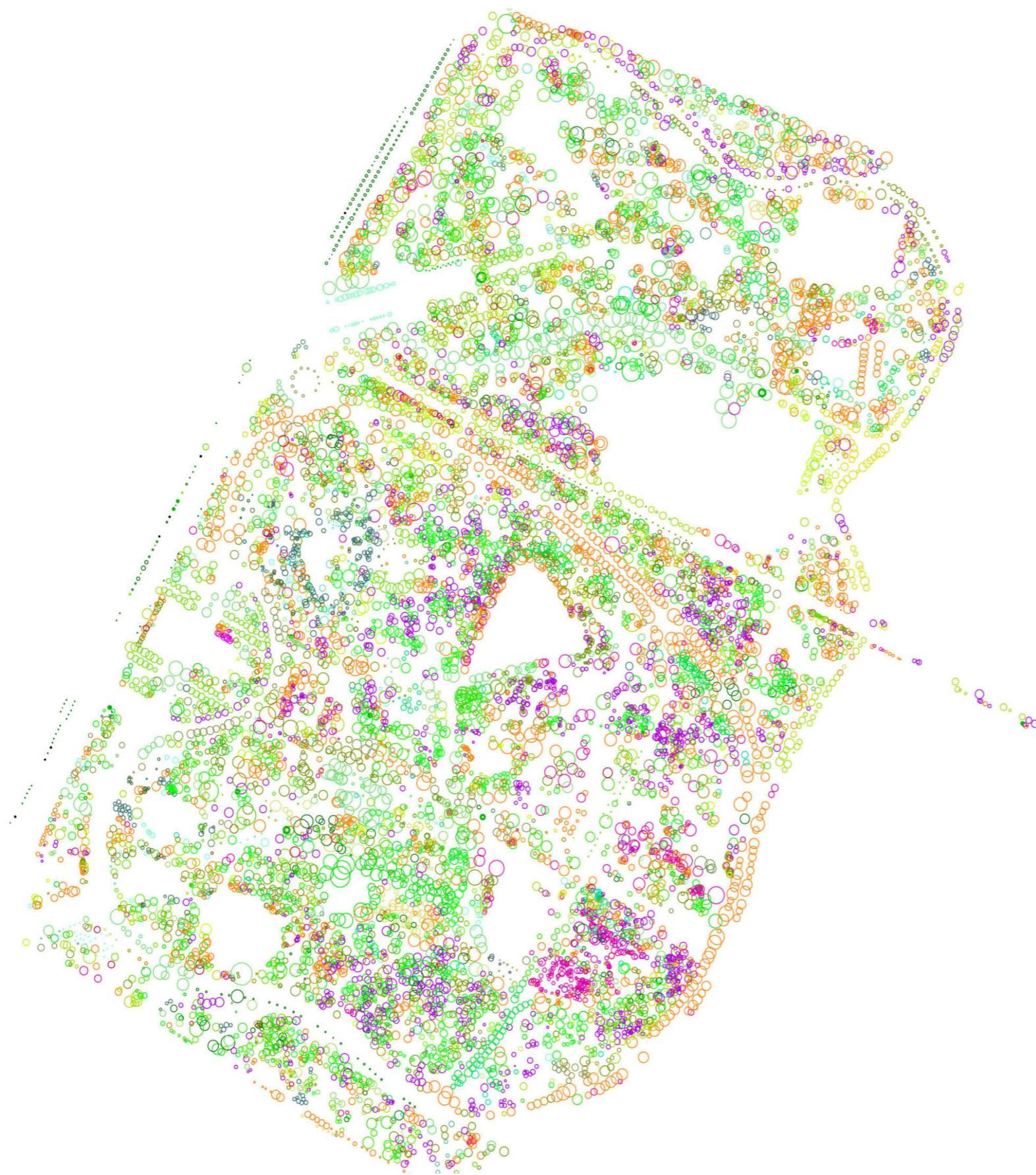

41/2. melléklet
Légifelvétel, 1987.

forrás: Hadtörténeti Intézet és Múzeum Térképtár, 5278-87

42. melléklet: Jelenlegi faállomány
forrás: saját készítésű ábra

Invazív fajok:

Ailanthus altissima

Acer negundo

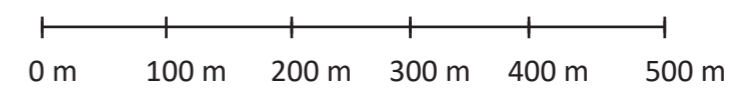
Broussonetia papyrifera

Celtis occidentalis

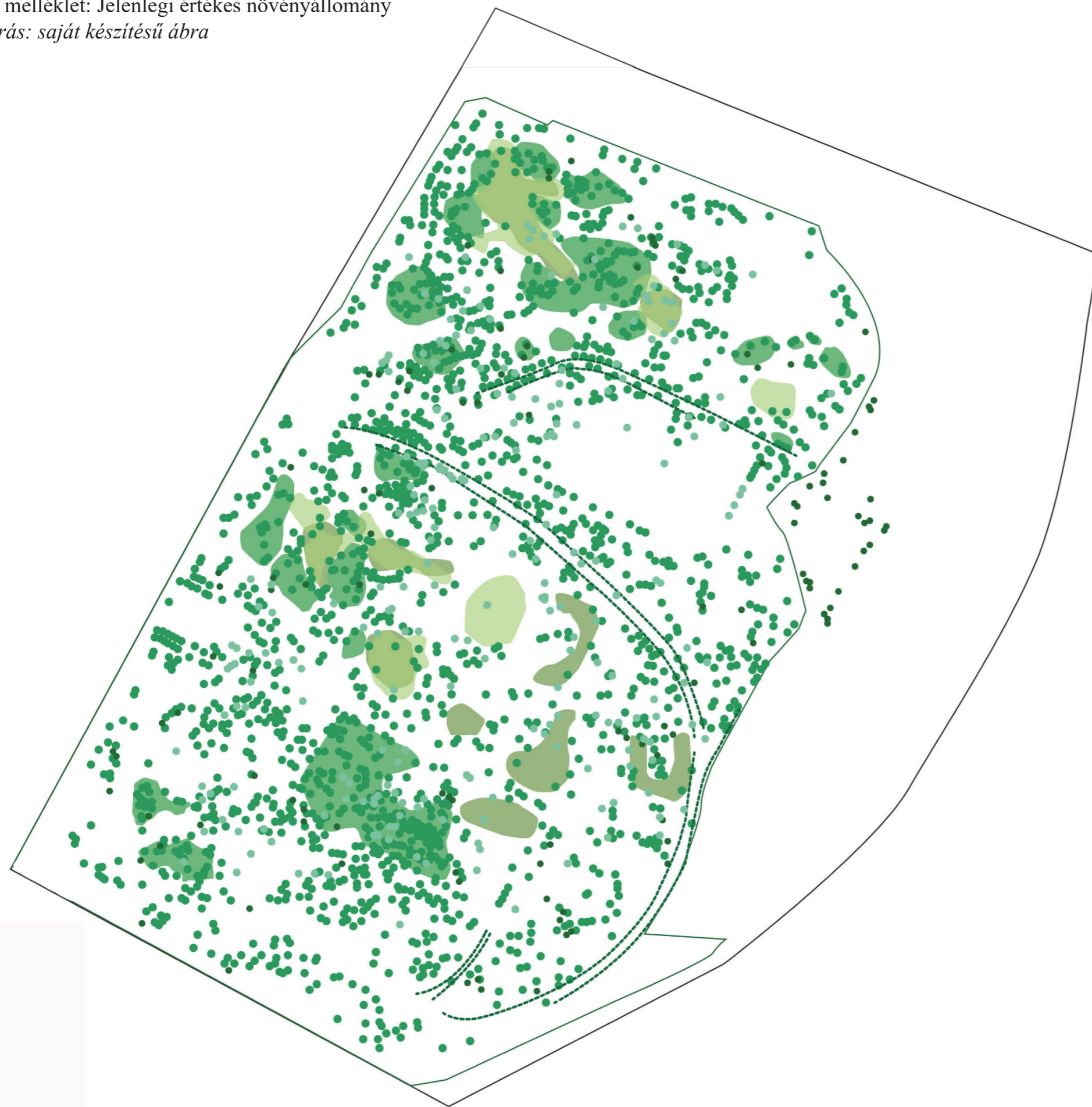
Elaeagnus angustifolia

Fraxinus pennsylvanica

Robinia pseudoacacia

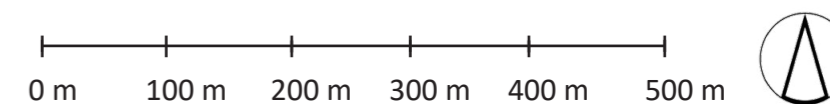

43. melléklet: Jelenlegi értékes növényállomány
forrás: saját készítésű ábra

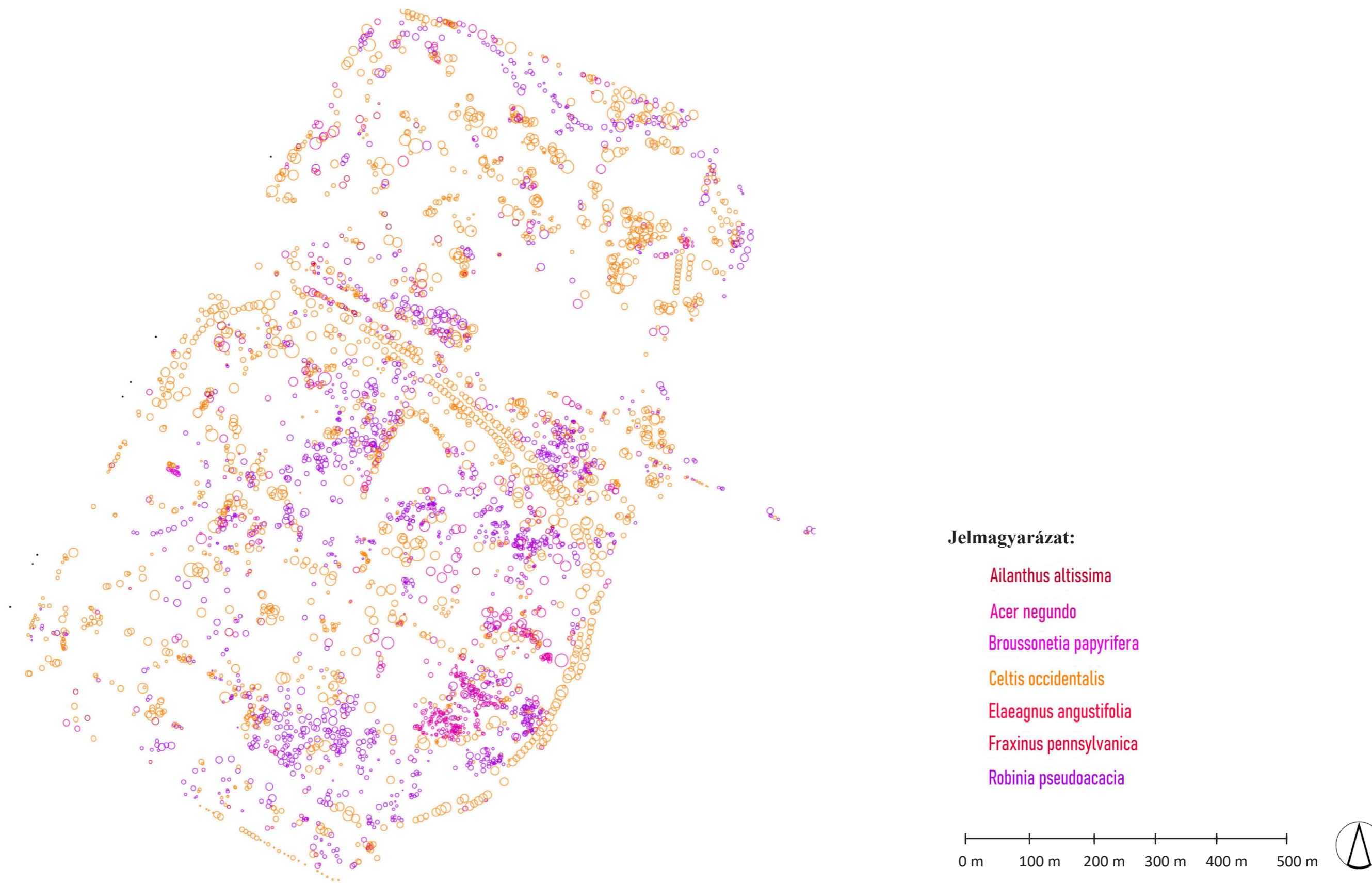

Jelmagyarázat:

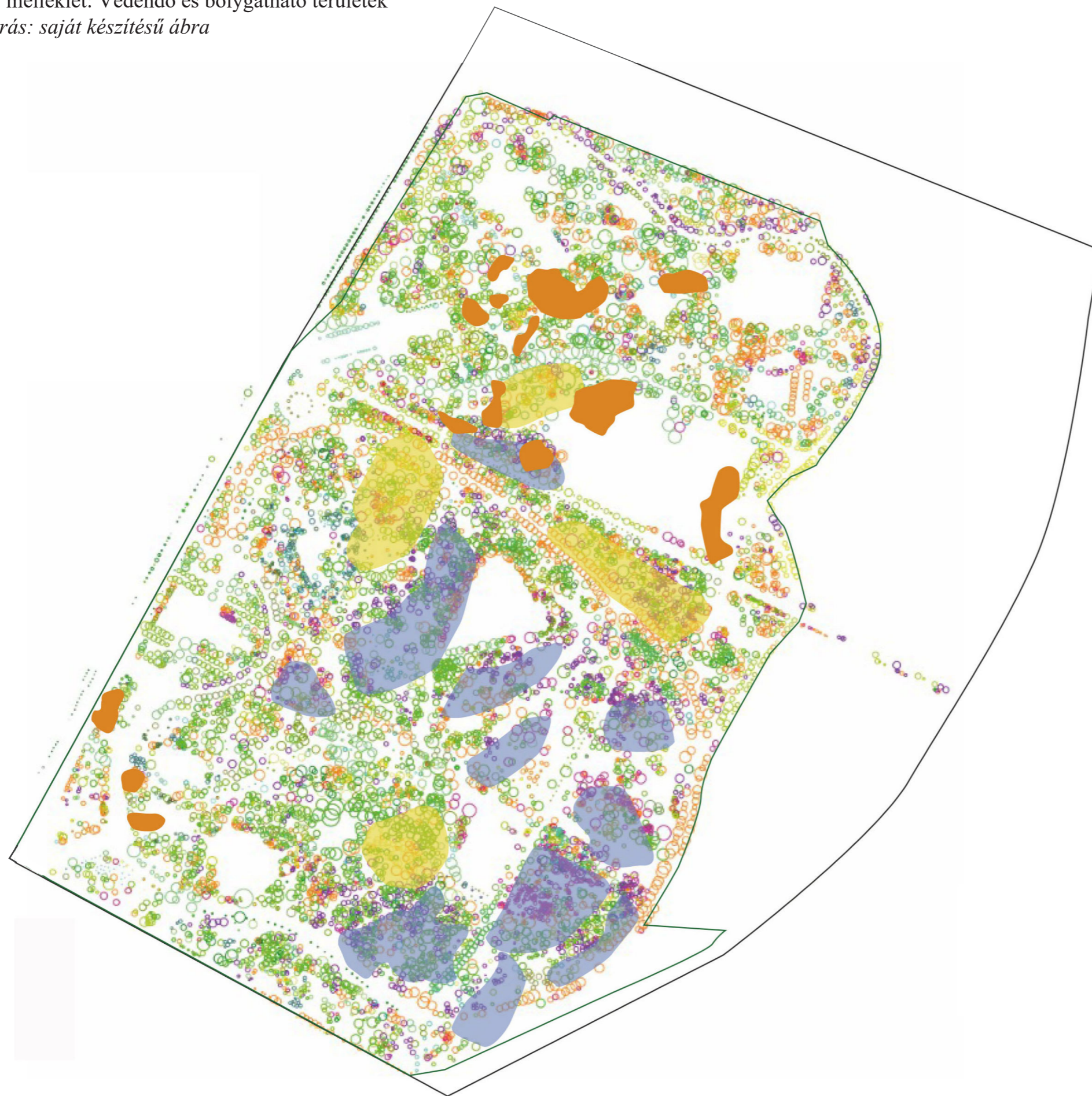
- értékes fa (2021 Stratégiai Terv)
- különösen értékes fa (2019 Szabályozási Terv)
- 5 M Ft feletti értékű fa
- értékes facsoport (2019 Szabályozási Terv)
- értékes fasor (2019 Szabályozási Terv)
- értékes tisztás (2021 Stratégiai Terv)
- értékes tisztás(2019 Szabályozási Terv)

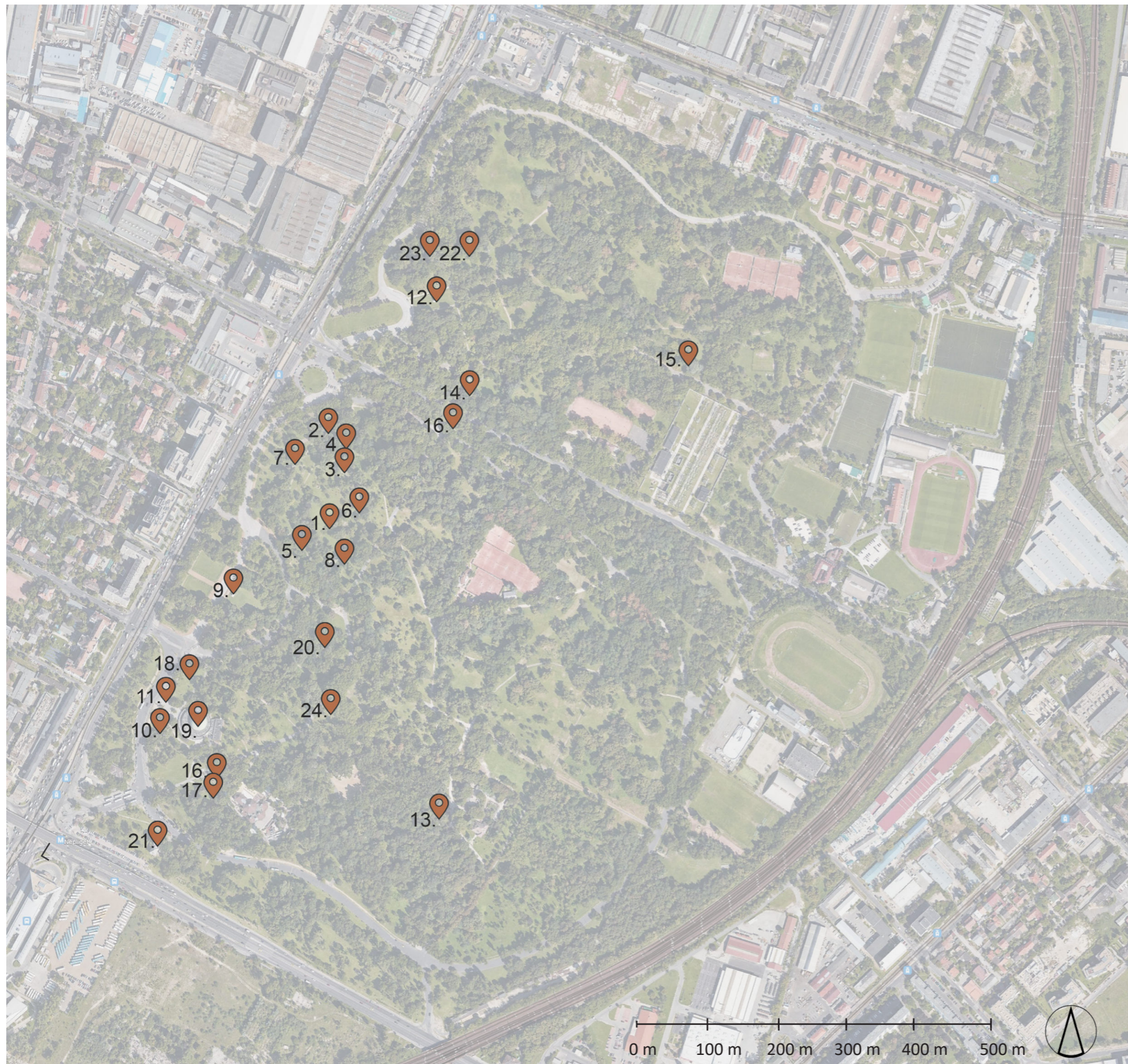

44. melléklet: Jelenlegi, invazív faállomány
forrás: saját készítésű ábra

45. melléklet: Védendő és bolygatható területek
forrás: saját készítésű ábra

46. melléklet: Értékleltárba felvett értékek
térképi elhelyezkedése
forrás: saját készítésű ábra, alaptérkép forrása:
Google Earth 2022

47. melléklet: Értékleltár¹

¹ A szövegek (kivételt képeznek a javaslat részek) általános forrásai: www.manda.hu; www.kozterkep.hu; Herczegné Székely, A.–Bazsó, G., *Népliget, Javaslat műemléki értékek védetté nyilvánítására*, KÖH, Budapest 2004. Az egyéb forrásokat az adott adatlapnál jelöljük.
A fényképek mindegyike 2022. novemberében készült, saját felvételek.

1.

Megnevezés	Centenárium Park: Emlékkő
Térképi jelzet	1.
	
Datálás	1973
Alkotó	Budapest Főváros Tanácsa
Anyag, szerkezet	Mészkösziklára rögzített márvány emléktábla.
Állapot	A feliratok még olvashatók, de kopottak.
Megjegyzés, leírás	Pest, Buda és Óbuda egyesítésének centenáriumaára készült e kertépítészeti emlékpark. Erre az alkalomra a 19 megye saját kertreszt alakíthatott ki a Népligetben, a fotón az ennek a parkrésznek emléket állító tábla látható. Az átfogó terv Krizsán Zoltánné és Schnitzler Erika nevéhez fűződik.
Javaslat	<p>A Centenárium Parknak ma már inkább csak magának a funkciónak (megemlékezés, emlékállítás) van jelentősége és kevésbé az 1973-ban elhelyezett objektumoknak vagy kertépítészeti térszerkezetnek. Ebben a parkrészben még ma is sok helyen lekövethető, megfigyelhető a domborzati változatosság, amely az emlékpark kialakításának mesterséges kiképzését mutatja lépcsőkkel, támfalakkal és néhol gyephézagos burkolatok, egyszerű anyaghasználatú lapburkolat és támfalkialakítások elő-előbukkanásával (ezek egy része is már utólagos kialakítás, amelyek az egykori vasúti talpfákat helyettesítik). A jelenleg még fellelhető és kirajzolódó kertépítészeti térkompozíció nem mutat jelentős értéket, már csak a fellelhető anyaghasználat miatt sem. Így magát a Centenárium Parkot – mint funkciót – javasolt megtartani, azonban azt új megjelenéssel és elemekkel (megtartva és felhasználva valamilyen formában a még ma is meglévő objektumokat vagy alkotásokat, mint pl. Göcsej-dombormű) lenne szükséges kialakítani. A terepalakítás miatt, üzenete ma már nem kiolvasható a helyszínen, mivel a megyékhez fűződő parkrészek sem beazonosíthatók. Kortárs kertépítészeti megoldások alkalmazásával jó lehetőségek nyílnak a funkció megőrzésére és újraélesztésére, tovább gondolására.</p> <p>Általános javaslat, hogy az egész Centenárium Park pontos geodéziai felmérését ajánlott elvégezni, hogy a még fellelhető burkolatokat, támfalakat, kerti téralakítást, idősebb fák helyét, objektumokat stb. és azok maradványait teljes pontossággal alaptérképen rögzíteni lehessen az utókor számára (amellett, hogy az egykori terv rendelkezésre áll).</p>

További forrás: Pesti László–Tarjányi Ferenc: *Népliget*, 2008. Fellelhető:

<http://www.kia.hu/konyvtar/pestikert/nepliget01.htm#terkep> (Megtekintés ideje: 2022. 11. 21.);

Bakay Eszter, *Retroterek, retroparkok – Kert- és szabadterépitészet Magyarországon 1950-1990*, Terc, Budapest 2013.

2.

Megnevezés	Centenárium Park – 1: Göcsej-dombormű
Térképi jelzet	2.
	
Datálás	1973
Alkotó	Németh János
Anyag, szerkezet	Az alkotás összötegéhez viszonyítva keskeny beton lábazatra helyezett, markáns fehér betonkerettel ellátott, égetett agyagból, kerámiából készült dombormű.
Állapot	A jelenlegi állapota kielégítő, azonban az egyik oldalon piros firkálások nyomai láthatók és a betonon mohásodás és elkoszolódott felületek találhatók.
Megjegyzés, leírás	A megyék kertrészeiből már csak kevés található meg és ezek közül talán a legkarakteresebb és értékesebb a Göcsej-dombormű, amely már Könyves Kálmán körútról is látható.
Javaslat	Megőrzendő. A fent leírtak szerinti beton-koszolódás jelzi egy esetleges újabb felújítás időszerűségét. A dombormű indokolt esetben áthelyezhető, amennyiben méltóbb környezetet és koncepciót lehet neki adni ezáltal.

3.

Megnevezés	Centenárium Park – 2: Fejér megye emlékkő
Térképi jelzet	3.
	
Datálás	1973
Alkotó	Ismeretlen
Anyag, szerkezet	Beton vagy mészkő? tömb, amelynek egyik oldalán Székesfehérvár stilizált címere látható, a másik oldalt pedig nehezen kivehető a 20. század második felében használt dunaújvárosi címer.
Állapot	Alapvetően jó, de elkoszolódott.
Megjegyzés, leírás	Pest és Buda egyesítésének centenáriumaára készült ez az oszlop is. Ebben az esetben is inkább csak a Fejér megyei kertészre utaló emlékkő lelhető fel, ami önmagában nem érték.
Javaslat	Valamilyen formában megőrzendő, de áthelyezhető. Nem képvisel számottevő értéket, egyfajta korlenyomat, amely karakter szorosan összefonódik a Borsod-Abaúj-Zemplén megye emlékkal.

4.

Megnevezés	Centenárium Park – 3: Badacsony-Balaton térforma (Veszprém megye)
Térképi jelzet	4.
	
Datálás	1973
Alkotó	ismeretlen
Anyag, szerkezet	Geometrikus téralakítás bazalt kiskocka burkolatból és alacsony terméskötőfalakból. A térformálást az ívek és körök jellemzik.
Állapot	Elhanyagolt.
Megjegyzés, leírás	Ez a térformálás is Pest és Buda egyesítésének centenáriuma. A fotón látható Veszprém megyéhez kapcsolódó kertész még felfedezhető, bár a gyep számos helyen felütötte a fejét a burkolati hézagokban.
Javaslat	A kertész túl nagy értéket nem mutat. Érdeemes lenne újragondolva fejleszteni a Veszprém megyéhez tartozó kerti térkompozíciót.

5.

Megnevezés	Centenárium Park – 4: Hármas-Körös csobogó (Békés megye)
Térképi jelzet	5.
	
Datálás	1973
Alkotó	ismeretlen
Anyag, szerkezet	A három gömb terméskőből van (a források szerint gránit). Eredetileg az objektum vízarchitektúra volt, egykor csobogóként működött úgy, hogy a gömbökön keresztül tört fel a víz.
Állapot	A jelenlegi állapota kissé módosított már, mert a történeti képeken a gömbök alatti kavicsok sokkal kisebbek és egyöntetű képet adnak, s a kivitelezés minősége is egyértelműen magasabb színvonalú az archív fotón. A mai állapot vélhetően felújítás eredménye.
Megjegyzés, leírás	A csobogó Pest és Buda egyesítésének centenáriumaára készült, amely motívum Békés megyéhez kapcsolódik.
Javaslat	Megőrzendő a három gömb, azonban az eredeti kavicságy visszaállítandó vagy újrafogalmazva megújítandó ez a kertépítészeti miliő. Népligeten belüli máshol való elhelyezése – egy átfogó Centenárium Park újragondolása, korszerűsítése kapcsán – indokolt lehet.

6.

Megnevezés	Centenárium Park – 5: Egykori sokszögletű mozaikos szökőkút helye, alap-szerkezete (Nógrád megye)
Térképi jelzet	6.
	
Datálás	1973
Alkotó	ismeretlen
Anyag, szerkezet	---
Állapot	Megsemmisült, csak a kör alakú alap maradt meg.
Megjegyzés, leírás	Pest és Buda egyesítésének centenáriumára készült a mű.
Javaslat	A helyének geodéziai rögzítése javasolt térképen, majdani kutatások részére. A jelenlegi gyepes forma vagy kialakítás is lehet az egykori kertépítészeti objektumra (szökőkút) utaló motívum.

7.

Megnevezés	Centenárium Park – 6: (Baranya megye)
Térképi jelzet	7.
	
Datálás	1973
Alkotó	Bocz Gyula
Anyag, szerkezet	„Beremendi kő”, az alkotás formájára, mondanivalójára vonatkozó hivatalos megnevezéssel nem talákoztunk
Állapot	Jó, néhol azonban repedések láthatók rajta.
Megjegyzés, leírás	A fent említett repedések betudhatók annak, hogy úgy néz ki mintha többféle kőből készült volna a mű, amiből fakadóan ez a rajzolat szintén létrejöhetett. Összességében inkább patinás kinézete van, mint leromlott. Az anyagból fakadó változásokon túl felirat-rongálások találhatóak, amelyek eltávolítása szükséges.
Javaslat	Az alkotás megőrzendő, azonban ugyanúgy, mint a többi centenáriumi emlék kapcsán kortárs fejlesztéshez fűződő megújítás javasolt, ahol a megyék egykori, máig megmaradt elemei egy új átfogó koncepció mentén kapnának jövőbeni elrendezést.

További forrás: M., E., Villányi kőszobor a budapesti centenáriumi parkban, in *Dunántúli Napló* 1973/253. 215. Megtalálható még: https://library.hungaricana.hu/hu/view/DunantuliNaplo_1973_09/?pg=214&layout=s (Megtekintés ideje: 2022. 11. 19.)

8.

Megnevezés	Centenárium Park – 7: (Borsod-Abaúj-Zemplén megye)
Térképi jelzet	8.
	
Datálás	1973
Alkotó	Ismeretlen
Anyag, szerkezet	Hozzávetőleg két méter átmérőjű, kör alakú, ferde felső síkú betonhenger posztamenten nyugvó Borsod-Abaúj-Zemplén megyét ábrázoló domborzati térkép.
Állapot	Számos helyen letört részek figyelhetők meg. Közepes állapot.
Megjegyzés, leírás	A domborzati térképen a főbb városok és korabeli címereik láthatók.
Javaslat	Nagy értéket nem képvisel, azonban jellegzetes korlenyomat. Megtartása és felújítása a Centenárium Park átfogó fejlesztése mentén történjék.

9.

Megnevezés	Tinódi Lantos Sebestyén szobor
Térképi jelzet	9.
	
Datálás	1907-ben helyezték el az egykori Nemzeti Színház előtt és 1955 -ben már a Népligetben áll.
Alkotó	Bezerédi Gyula (szobor), Jámborszky Lajos (talapzat)
Anyag, szerkezet	Szobor: bronz, talapzat és dombormű: mészkő
Állapot	Kiváló, azonban tisztításra vár.
Megjegyzés, leírás	
Javaslat	Eredeti helyén megőrzendő.

További forrás: László Andor, Tinódi Lantos Sebestyén budapesti szobra, in *Napi Történelmi Forrás*, 2021.
 Fellelhető: <https://ntf.hu/index.php/2021/07/21/tinodi-lantos-sebestyen-budapesti-szobra/> (Megtekintés: 2022. 11. 19.); <https://archivum.mtva.hu/photobank/item/MTI-FOTO-dUNyQ3hhTkV2ZTgyWFRZWm9HUUZaaU55NFhCdDltVVJUV2NnVHdhFhIUT0> (Megtekintés: 2022. 11. 19.)

10.

Megnevezés	Canova Béke c. szobrának másolata
Térképi jelzet	10.
	
Datálás	1907-ben helyezték el az egykori Nemzeti Színház előtt és 1955 -ben már a Népligetben áll.
Alkotó	Baurer Mihály
Anyag, szerkezet	Homokkő
Állapot	A szobor kissé viharvert állapotban van. A nőalaknak hiányzik a feje, bal karja és jobb kézfeje, valamint néhány nagyobb lyuk található a szobron. A szobor élei a kopások miatt kevésbé karakteresek.
Megjegyzés, leírás	Az egykor az Oroszlános kút (terézvárosi templom előtt) ide, majd ugyanoda visszahelyezett kút) tetejét díszítő nőalak-szobor 1896-tól látható a Népligetben. Kezdetben a kút tetején, majd önállóan. A szobor jelenlegi állapotában, patinás és tetszetős. Az elhelyezkedése meglehetősen mostoha!
Javaslat	Az alkotás megőrzendő, felújítandó és védendő. Javasolt a parkon belüli áthelyezése méltóbb helyre vagy a környezetének minőségi áttervezése.

11.

Megnevezés	Ilenczfalvi Sárkány József emléktábla
Térképi jelzet	11.
	
Datálás	Ismeretlen
Alkotó	Ismeretlen
Anyag, szerkezet	Téglafalazat belső szerkezet, külső terméskőborítás (mészkö) és maga az emléktábla.
Állapot	Felújított
Megjegyzés, leírás	Összességében nem dekoratív elem.
Javaslat	Az emlékmű fontos (a megemlékezés momentuma kapcsán), azonban kialakítása és környezete nem rendelkezik esztétikai értékkel. Javasolt új, kortárs eszközökkel megfogalmazott emlékmű kialakítása.

12.

Megnevezés	Lengyel Légionisták Emlékműve
Térképi jelzet	12.
	
Datálás	1934.; avatás: 1935. március 24.
Alkotó	Pankotai Farkas Béla
Anyag, szerkezet	mészkö
Állapot	Jó, a környezet tereprendezése alakításra szorul.
Megjegyzés, leírás	Állították annak emlékéül, hogy az 1848-as és '49-es szabadságharcban és az I. Világháborúban lengyel légionisták is harcoltak a Kárpátokban.
Javaslat	Megőrzendő, megtartandó az eredeti helyén.

13.

Megnevezés	Háromszögelési jel
Térképi jelzet	13.
	
Datálás	2003
Alkotó	Elhelyezte: „A Népliget barátai”
Anyag, szerkezet	Öntöttvas
Állapot	Kiváló
Megjegyzés, leírás	
Javaslat	Megőrzendő. Nincs történeti jelentősége.

14.

Megnevezés	Sétány-táblák
Térképi jelzet	nincs jelezve, utak mentén
	
Datálás	1983-84.
Alkotó	
Anyag, szerkezet	Beton
Állapot	Jó
Megjegyzés, leírás	A földön az utak mentén található meg némely tábla, de nem minden esetben észrevehető. Elhelyezésük nem kedvező.
Javaslat	Történeti értéke csekély. Megőrzésük nem szükséges jelen formájukban. Megtartásuk elképzelhető valamilyen újszerű megfogalmazásban, hogy maguk a táblák még bemutatathatóak legyenek.

15.

Megnevezés	Székesfőváros Szépművészeti Líceum, centenáriumi emléktábla
Térképi jelzet	14.
	
Datálás	1948
Alkotó	Ismeretlen
Anyag, szerkezet	Vas-felszerkezet és cégérek, valamint fa információs felület
Állapot	Jó
Megjegyzés, leírás	
Javaslat	Megtartandó, méltóbb környezet kialakításával.

16.

Megnevezés	Karl von Linné emléktábla
Térképi jelzet	15.
	
Datálás	1978
Alkotó	Állította: A Fővárosi Kertészeti Vállalat
Anyag, szerkezet	Beton, amelybe a mészkőtáblát illesztették
Állapot	Maga az emléktábla elfogadható.
Megjegyzés, leírás	A beton „posztamens” méltatlan minőséget képvisel. Az emléktábla a Karl von Linné sétány mentén található az elektromos alállomás északi csücskéhez közel, ahhoz képest a sétány másik oldalán.
Javaslat	Az emléktáblának van létjogosultsága, de ahhoz kulturált környezet és „talapzat”, illetve elhelyezési mód illene.

17.

Megnevezés	Naprendszer sétány kőtáblái
Térképi jelzet	16.
Datálás	2000-2001
Alkotó	„A Népliget barátai” (Tervezte: Máti András)
Anyag, szerkezet	Terméskő
Állapot	Jó, azonban a táblák kezdenek eltűnni, mivel a gyep néhol ráncol a kövekre.
Megjegyzés, leírás	A gyepbe helyezett táblák alig észrevehetőek.
Javaslat	Alhelyezésük és kialakításuk újra értelmezése fontos lenne. Jelen formájában nem nagyon tölti be az oktatási/ismeretterjesztő szerepet, mivel nehezen felfedezhető annak, aki nem tudja pontos helyüket.

További forrás: Pesti László–Tarjányi Ferenc: *Népliget*, 2008. Fellelhető:
<http://www.kia.hu/konyvtar/pestikert/nepliget01.htm#terkep> (Megtekintés ideje: 2022. 11. 21.)

18.

Megnevezés	Kopjafák
Térképi jelzet	17.
	
Datálás	1989
Alkotó	Berky Tibor készítette Pécsi Norbert Artúr kopjafáját, Madaras Gyula készítette Újvárosi Ernő kopjafáját és Barabás László készítette Csiren Anna kopjafáját
Anyag, szerkezet	Fa + laposacélrögzítés az alaphoz
Állapot	A források szerint eredetileg három darab volt belőlük, most kettő található a helyszínen, az egykori Jurta színház közelében (Ópark).
Megjegyzés, leírás	Semmi sem utal arra a helyszínen, hogy ezek miért vannak ott és kiknek állítanak emléket.
Javaslat	Megtartandó és információkkal kiegészítendő.

További forrás: Pesti László–Tarjányi Ferenc: *Népliget*, 2008. Fellelhető:
<http://www.kia.hu/konyvtar/pestikert/nepliget01.htm#terkep> (Megtekintés ideje: 2022. 11. 21.)

19.

Megnevezés	Rókus-kút
Térképi jelzet	18.
	
Datálás	1995
Alkotó	Ismeretlen
Anyag, szerkezet	Mészkö
Állapot	Jó, néhány helyen javítás nyomai láthatók rajta
Megjegyzés, leírás	Nevét onnan kapta, hogy a Szent Rókus kápolna előtt állt 1990-ig, majd később a Népligetben felállították. Az emléktábla szerint „kertészeti emlék” gyanánt.
Javaslat	Megtartandó

Egyéb objektumok, épített elemek, épületek:

20.

Megnevezés	Napóra
Térképi jelzet	19.
	
Datálás	1987
Alkotó	Ponori Thewrewk Aurél
Anyag, szerkezet	Vörösréz-lemez felület
Állapot	Jó, de az óra mutatójával szolgáló pálca valószínűleg sérült.
Megjegyzés, leírás	A napóra a Planetárium dél-keleti épületraktus déli falán található egy bejárat felett.
Javaslat	Megőrzendő, megtartandó.

Egyéb forrás: <http://www.mek.oszk.hu/00500/00561/html/budapest.htm> (Megtekintés: 2022. 11. 21.)

Megnevezés	A Budapest Nagy Sörcsarnok (Nagyvendéglő) helyét mutató törmelékdombok
Térképi jelzet	20.
	
Datálás	1895
Alkotó	Ismeretlen
Anyag, szerkezet	-
Állapot	Megsemmisült
Megjegyzés, leírás	A II. Világháborúban megsérült és azóta egyre romlott az állapota, mígnem napjainkra teljesen megsemmisült. 2014-ben még látszott néhány fala, azonban mára már csak pár dombocska jelzi az épület helyét a Tinódi szobor mögött a Rapaics R. sétány és az Ifjúsági sétány közötti zöldfelületben.
Javaslat	Maga a funkció kerttörténeti szempontból nagyon fontos, amelyet mindenképpen pótolni szükséges ezen a helyen. A vendéglő a park életével szorosan összefonódott, s nagy látogatottságot biztosított a parknak is. Az épület rekonstrukciójának lehetősége és szükségessége azonban építészeti kérdés.

22.

Megnevezés	Vízmű és víztorony
Térképi jelzet	21.
	
Datálás	1892-93
Alkotó	Építtető: Budapest Székesfőváros Tanácsa
Anyag, szerkezet	-
Állapot	Jó
Megjegyzés, leírás	Már a védetté nyilvánítási dokumentáció is építészeti és iparművészeti értéként emlegeti.
Javaslat	Feltétlen megőrzendő.

A Népligetben található egyéb emlékek, elhelyezett jelzések²:

2004-ben helyezték el a kőbányai kőbányászat emlékkövét (22-es térképi jelzet) és 2005-ben pedig a kőbányai sírköves iparnak állított emléket (23-as térképi jelzet), amely emlékek a Boros Ádám sétány két oldalán találhatók meg a Lengyel Légionisták Emlékművétől északra. Továbbá a Nagyvendéglőtől délkeletre az Ifjúsági sétány keleti oldalán 2001-ben elhelyezték a Bánó Soma tervezte Népligeti szélrózsa (24-es térképi jelzet) nevezetű kőtábla mozaikot, amelyen különböző földrajzi helyek km-ben mért távolságai vannak feltüntetve. A fentiek műemléki értéket nem képviselnek.

² További forrás: Pesti László–Tarjányi Ferenc: *Népliget*, 2008. Fellelhető: <http://www.kia.hu/konyvtar/pestikert/nepliget01.htm#terkep> (Megtekintés ideje: 2022. 11. 21.)

48/1 melléklet

Az első Magyar Nagydíj 1936-ban a Népligetben megszervezett futamának pályanyomvonala. A pálya teljes hossza 4989 méter volt.

Forrás: 80 éve volt az első Magyar Nagydíj a Népligetben

<https://gphirek.origo.hu/f1/20160621-f1-80-eve-rendeztek-az-első-magyar-nagydíjat-a-nepligetben-hartmann-laszlo-is-rajthoz-allt-egy.html>

48/2. melléklet

A felvétel az első ízben megrendezésre kerülő Magyar Automobil Grand Prix alkalmával készült. A Scuderia Ferrari autóversenyzője, Mario Tadini Alfa Romeo 8C-35 típusú versenyautója.

Forrás: Fortepan/Horváth József
Év: 1936
Képszám: 266043

48/3. melléklet

Népliget - Magyar Nagydíj 1936. június 21-én.

Forrás: Fortepan/Horváth József
Év: 1936
Képszám: 220963

A 48/2 és 48/3-as mellékleteken beazonosítható az útpálya aszfalt burkolata.

49/1. melléklet

Népliget - A Lengyel sétány a Vajda Péter utca felől. A fák között takarva a Lengyel Légionisták emlékműve. Jól látszik a kiemelt szegéllyel megépült aszfaltút (víznyelővel), illetve a murvaburkolatos járda.

Forrás: Fortepan/Bojár Sándor
Év: 1949
Képszám: 180503

49/2. melléklet

Népliget – Aszfaltos körsétány, két oldalon murvaburkolatos gyalogúttal

Forrás: Fortepan/FÖMTERV
Év: 1960
Képszám: 251389

49/3. melléklet

Népliget – Aszfaltos körsétány, két oldalon murvaburkolatos gyalogúttal, bennük fasorokkal

Forrás: Fortepan/FÖMTERV
Év: 1960
Képszám: 251390

50/1. melléklet

Népliget - A terület feltöltése bontási törmelékkel. A háttérben a Könyves Kálmán körút - Vajda Péter utca sarkán álló Ganz irodaház.

Forrás: Fortepan/Album 027 Sándor

Év: 1961

Képszám: 148944

50/2. melléklet

Népliget – A terület feltöltése bontási törmelékkel

Forrás: Fortepan/Album027

Év: 1961

Képszám: 148945

